

TERVEZET!

A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

KÜLÜGYMINISZTER

Beszámoló

a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködés 2008-ban megvalósított tevékenységéről

Budapest, 2009. március

TARTALOM

1. A nemzetközi fejlesztési együttműködés helye a külkapcsolatokban.....	4
2. A magyar NEFE tevékenység intézményi háttérének változásai.....	5
3. A magyar hivatalos fejlesztési támogatás alakulása 2008-ban	5
4. Összefoglaló kétoldalú NEFE és humanitárius fejlesztési tevékenységünkről.....	6
4.1. Kormányzati szintű nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás	6
4.2. Kötött segélyhitelezés	8
4.3. Afganisztán.....	9
4.4. A NEFE tevékenység új elemei 2008-ban	10
4.4.1. Mikroprojektek.....	10
4.4.2. Kereskedelmi kapacitások fejlesztése – Aid for Trade	11
4.4.3. Önrész biztosítása civil szervezetek számára.....	11
4.4.4. Stratégiai kutatás	11
4.5. Humanitárius segítségnyújtás.....	12
4.6. Demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység	13
4.7. NEFE tudatosságnövelés.....	14
4.8. A HUN-IDA tevékenysége	14
4.9. Civil szervezetek	15
5. Európai Unió és multilaterális együttműködés.....	16
5.1. Európai Unió	16
5.1.1. A szlovén elnökség.....	17
5.1.2. A francia elnökség.....	18
5.1.3. Európai Fejlesztési Napok.....	19
5.2. ENSZ.....	19
5.2.1. Fejlesztési Együttműködési Fórum	19
5.2.2. Az ENSZ 63. Közgyűlése	19
5.2.3. Nemzetközi Fejlesztésfinanszírozási Konferencia.....	20
5.3. OECD	20
5.3.1. 3. Nemzetközi Támogatáshatékonyági Magas szintű Fórum.....	21
5.4. Nemzetközi konferenciák a fejlesztési együttműködés témakörében.....	21
5.4.1. Globális fórum a migráció és a fejlesztési együttműködés összefüggéseiről	21
5.4.2. Euro-afrikai miniszteri konferencia a migrációról és fejlesztésről	21
6. Feladatok 2009-re.....	22
1. számú melléklet.....	23
A fejezeti kezelésű előirányzatok relációnkénti hasznosítása.....	23
Bosznia-Hercegovina	23
Moldovai Köztársaság.....	24
Szerbia.....	26
Vietnam	26
Afrika	27
Kambodzsa	28
Koszovó.....	28
Laosz	29
Ukrajna	29
Magyar Bilaterális NEFE tevékenység számokban - 2008. évi kötelezettségvállalás.....	30
KüM bilaterális támogatás országonként	32
KüM bilaterális támogatás országonként II.	33
KüM bilaterális támogatás, jogcím szerinti bontásban	34

TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

KüM bilaterális tevékenység megoszlása országcsoportok szerint.....	35
2. számú melléklet.....	36
A szaktárcákra vonatkozó ODA összesítés	36
3. számú melléklet.....	37
Szaktárcák szerinti bilaterális ODA-összesítés országonkénti és projekt szerinti bontásban	37
4. sz. melléklet.....	41
Multilaterális befizetések	41
5. számú melléklet.....	43
Mikroprojektek listája	43
6. sz. melléklet.....	44
Összefoglaló a MEH és az MTA-VKI által lefolytatott stratégiai kutatásról	44
7. számú melléklet.....	46
Humanitárius segélyek és multilaterális befizetések 2008-ban.....	46
8. számú melléklet.....	47
Demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység összefoglalása	47
9. számú melléklet.....	49
A HUN-IDA tevékenységének részletes bontása.....	49
Összesítő táblázat a 2008. évi tanulmányút típusú projektekről relációs bontásban	49
2007. évi NGO pályázatok összesítő táblázata	50

1. A nemzetközi fejlesztési együttműködés helye a külkapcsolatokban

Magyarország külkapcsolati stratégiája, amelyet a kormány 2008 tavaszán fogadott el, meghatározza hazánk nemzetközi cselekvésének elveit, céljait és eszközeit. A nemzetközi fejlesztési együttműködést, mint a külkapcsolatok sajátos szakterületét, a dokumentum első ízben azonosítja a magyar külpolitika alap értékeinek egyikeként, kifejezésre juttatva azt a szándékot, hogy „Magyarország a két- és többoldalú keretekben teljesített nemzetközi fejlesztési és segélyezési programjaival a szegénység enyhítését, a partnerországok demokratikus fejlődését, civil társadalmának fejlesztését célozza”. Rámutat, hogy az érték alapú megközelítés mellett hazánk érdekei is a nemzetközi fejlesztési együttműködés mellett szólnak, mivel az egyenlőtlen fejlődés, egyes térségek, így például Afrika, lemaradása, feszültség forrása, és a világméretben újraszerveződő munkamegosztás veszteségeinek elégedetlensége gyengítheti a demokratikus politikai berendezkedés bázisát. Hazánk önállóan és multilaterális keretek között – támaszkodva erősödő nemzetközi fejlesztéspolitikájára - azért tevékenykedik, hogy egyebek között

- aktív szerepet vállaljon a globális problémák kezelésére hivatott nemzetközi intézményekben,
- a magyar fejlesztési együttműködési politika kiszélesítésével támogassa a demokratikus fejlődést, enyhítse a szegénységet, egyben elősegítse a magyar gazdasági megjelenést,
- hozzájáruljon a nemzetközi közösségnek a környezetromlás, az éghajlatváltozás lassítását szolgáló erőfeszítéseikhez, illetve az euro-atlanti térség biztonságát érintő fenyegetések (pl. tömeges migráció, szervezett bűnözés, terrorizmus) visszaszorításához.

Mindezen stratégiai irányok alapján a cselekvési területek, az eszközök között a külkapcsolati stratégia nevesíti a nemzetközi fejlesztési együttműködést, megállapítva:

- Magyarország támogatja a nemzetközi donorközösségnek az ENSZ millenniumi fejlesztési céljai jegyében, a globális kihívások kezelése, mindenekelőtt a szegénység enyhítése, az elmaradott térségek támogatása, az éhezés, a járványok és fertőzések mérséklése, az iskoláztatás, a női egyenjogúság és a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében kifejtett erőfeszítéseit.
- Magyarország érdeke, hogy kivegye részét a nemzetközi fejlesztési együttműködésből, amely a felzárkóztatás, a fejlettségbeli különbségek csökkentése révén mind a biztonságot, mind a gazdasági kapcsolatokat erősíti. Uniós tagként törekszik arra, hogy nemzeti jövedelme vállalt kötelezettségének megfelelő hányadát fejlesztési együttműködésre fordítsa, aminek megvalósításában komoly szerepet kapnak a magyar civil segélyszervezetek.
- Magyarország egyetért azzal, hogy a legsürgetőbb feladat az afrikai szegénység csökkentése és a nélkülözés mérséklése. Egyúttal arra törekszik, hogy a nemzetközi donorközösség földrajzilag kiegyensúlyozottan alakítsa fejlesztési politikáját. Szoros nemzetközi fejlesztési együttműködési partneri viszonyt tart fenn Európa keleti és déli térségével, valamint néhány rászoruló távol-keleti országgal. Kiveszi részét a természeti katasztrófák miatt szenvedő települések és térségek ellátási gondjainak enyhítéséből és a helyreállítási munkálatokból.

A külkapcsolati stratégia egésze, és a nemzetközi fejlesztést érintő megállapításai megerősítették az ilyen irányú kormányzati tevékenység szerepét és egyértelmű iránymutatást adtak a további teendőket illetően. A külkapcsolati stratégia érvényesítése a 2008. évi nemzetközi fejlesztési együttműködési, humanitárius segítségnyújtási és demokratikus átalakítást támogató tevékenységet áthatotta.

2. A magyar NEFE tevékenység intézményi háttérének változásai

A magyar fejlesztési együttműködési megvalósításának intézményi háttérében 2008-ban lényeges változás történt. A Kormány 2191/2007. (X. 20.) határozata¹ alapján megalakult a nemzetközi fejlesztési együttműködési politika földrajzi irányainak és szektorális feladatainak kijelölésére és az éves nemzeti programok koordinálására hivatott Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési Kormánybizottság (NEFE KB), amelynek elnöke a külügyminiszter, tagjai a szaktárcák vezetői. A NEFE KB lépett a korábbi NEFE Tárcaközi Bizottság örökébe. Első ülésén a KB elfogadta ügyrendjét és állást foglalt² a partnerországok köréről és több más, az éves NEFE és humanitárius segítségnyújtási tevékenységet érintő kérdésben. A Kormánybizottság munkáját változatlanul segíti a tárcaközi szakértői munkacsoport (TSzMCs), amelynek mintájára az Afganisztánban működő Tartományi Helyreállítási Csoport (PRT) tevékenységét irányító Kormánybizottság mellett fejlesztési szakértői munkacsoport (FSzMCs) is működik.

A Külügyminisztériumban lezajlott szervezeti átalakítás következtében a profil tiszta, kizárólagosan a nemzetközi fejlesztési együttműködéssel és a humanitárius segítségnyújtással foglalkozó szervezeti egység jött létre Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési Főosztály (NEFEF) néven. Egyidejűleg a Külügyminisztérium fejezetben lévő valamennyi fejezeti előirányzat jog- és pénzügytechnikai kezelésére létrejött a Pályáztatási Önálló Osztály. Ugyancsak módosult a források felhasználására vonatkozó döntési mechanizmus – a fejezeti kezelésű előirányzatokat érintő döntések, kötelezettségvállalások a NEFEF-t felügyelő szakállamtitkár elnökletével ülésező Munkabizottság keretei között születnek meg.

3. A magyar hivatalos fejlesztési támogatás alakulása 2008-ban

A előzetes számítások (2008. március 13-án rendelkezésre álló adatok) szerint a 2008. évi magyar ODA³ mutató kis mértékben - 7,5 %-kal - elmarad a 2007. évi 0,081 %-os szinttől, vagyis a bruttó nemzeti jövedelem 0,075 %-át teszi ki. Volumenben az adatok az alábbiak:

Kétoldalú hivatalos fejlesztési támogatás:	2.193.701.343 Ft
<u>Multilaterális befizetések:</u>	<u>16.154.152.867 Ft</u>
Összesen:	18.347.854.210 Ft

Az előzetes adatok gyors elemzése azt mutatja, hogy bár a 2008. évi ODA mutató nem tartalmaz adósság leírást (ami különösen 2006-ban, de 2007-ben is – számottevő tétel volt), ennek ellenére nem következett be komoly csökkenés. Ez két tényezőre vezethető vissza: egyrészt növekedtek az ország nemzetközi szervezeti tagdíj kötelezettségei, másrészt a kifizetések a korábbi éveknél magasabb deviza árfolyamon történtek.

¹ Határozat az európai uniós tagállami kötelezettségből fakadó segélyezési kötelezettség összehangolásával kapcsolatos feladatokról

² 1/2008 sz. határozat

³ Az egyes országok nemzetközi fejlesztésre fordított állami forrásainak kumulált mutatója a hivatalos fejlesztési támogatás (Official Development Assistance – ODA), amit az egyes országok az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága (DAC) iránymutatása alapján számolnak ki a tényleges kifizetéseket figyelembe véve. A konszenzussal kialakított feltételrendszer (ország kör, tevékenység, nemzetközi befizetések, stb.) meghatározza mi számolható el ODA-ként. A nemzetközi összehasonlítás alapja az ODA viszonyítása az adott ország bruttó nemzeti jövedelméhez (GNI). Az OECD tagállamai évente jelentenek a DAC-nak a nemzeti ODA alakulásáról. Magyarország 2004 óta összesíti és jelenti az ODA - nem DAC tagokra vonatkozó - elvárásai szerint az adatokat.

A 2008. évi magyar ODA mutató azt jelzi, hogy forrásaink 88 %-át a nemzetközi csatornákon hasznosítottuk. Ez az arány lényegesen eltér a nemzetközi tendenciától, hiszen a donorok átlagban csak az ODA 40 %-át viszik be a multilaterális rendszerbe és a nagyobbik részt fordítják olyan programokra, projektekre, amelyek nemzeti külkapcsolati (politikai, gazdasági, stb.) céljaikat is szolgálják. Az ODA célú kiadások növelésénél mindenképpen a jelenlegi 12 %-os részesedés növelésére kell a hangsúlyt helyezni, csak ily módon válhat a magyar NEFE tevékenység látható szereplővé a partnerországokban és ez által a nemzeti érdekek érvényesítésének hatékony eszközévé.⁴

4. Összefoglaló kétoldalú NEFE és humanitárius fejlesztési tevékenységünkről

4.1. Kormányzati szintű nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás

Magyarország nemzetközi fejlesztési tevékenységének fő irányai és partnerországai 2008-ban alapvetően nem változtak, noha ez utóbbiak körében a NEFE KB 1/2008. sz. határozata értelmében átcsoportosítás történt. A források koncentrációja és hatékonyabb felhasználása érdekében a magyar NEFE

- középtávú ország stratégia alapján, kiemelt partnerként kezeli Bosznia-Hercegovinát, Moldovát, a Palesztin Hatóságot, Szerbiát és Vietnámot;
- projekt alapú partner Afrika (a Szaharától délre eső régió), Jemen, Kambodzsa, Kirgizisztán, Koszovó, Laosz, Macedónia, Mongólia, Montenegró, Ukrajna;
- nemzetközi vállalat alapján folytatunk fejlesztési tevékenységet Afganisztánban és Irakban,
- kötött segélyhitelezésre jogosult minden olyan ország, amely az OECD DAC irányadó besorolása szerint fejlesztési támogatásra tarthat igényt.

A kormányzati szintű kétoldalú fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás forrásai a **Külügyminisztérium költségvetésében** jelennek meg, a 2008. évi költségvetésben összesen 1.449 millió Ft állt a rendelkezésre, amely összeg realizálása az alábbi szűkebb területeken történt:

- nemzetközi fejlesztési együttműködés	609,9 millió Ft,
- az Afganisztánban működő magyar PRT	
- tevékenységéhez kapcsolódó fejlesztési együttműködés	500 millió Ft,
- humanitárius segítségnyújtás	110 millió Ft,
- demokratikus átalakulás támogatás	103,5 millió Ft,
- nemzetközi kifizetések (Aid for Trade)	125,5 millió Ft.

A fenti rendeltetéssel a korábbi kötelezettségvállalásokra, folyamatban lévő projektekre 1.037 milliárd Ft állt rendelkezésre, maradványként.

A NEFE és humanitárius segítségnyújtási tevékenység végrehajtása során 2008-ban 1134,7 millió Ft került kifizetésre, 1.345,7 millió Ft pedig kötelezettségvállalással terhelt.

⁴ A donor közösség számára a célszám a 0,7 %-os ODA/GNI mutató, amit azonban csak néhány ország teljesít. A 2000-ben, a Millenniumi Deklarációban a fejlett országok vállalták ennek a szintnek az elérését 2015-re. Ezt a vállalást az EU is magáévá tette és 2005-ben megerősítette, hogy közbenső célként 2010-re 0,56 %-os kollektív mutatót kíván elérni. Az új tagállamok vállalásai, kiinduló helyzetüket és nemzeti fejlesztési szükségleteiket is figyelembe véve más ütemezésűek: esetükben 2010-re 0,17 és 2015-re a 0,33 %-os ODA/GNI mutató az irányadó vállalás.

A 2008. évi fejezeti kezelésű előirányzatok relációnkénti hasznosítását az 1. sz. melléklet tartalmazza. Ennek alapján megállapítható, hogy a magyar fejlesztési együttműködés legnagyobb vállalkozása mind mennyiségi, mind tartalmi szempontból az alapvetően nemzetközi kötelezettség vállalásra alapozott afganisztáni fejlesztési tevékenység volt. A KÜM forrásainak 36 %-át, azaz 540,8 millió Ft fordítottuk az ottani műveletekre (ezek részleteit külön foglaljuk össze).

A bilaterális érderendszer alapján a NEFE KB által meghatározott és középtávú ország stratégia alapján kezelt kiemelt partnerek 294,9 millió Ft-tal részesültek az előirányzatból (20 %). A kilenc projektalapú partnerre 393,4 millió Ft jutott (26 %). Ezt az adatot jelentősen deformálja az, hogy egyedi döntéssel a kormány 300 millió Ft-t allokált egy hároméves fejlesztési programra a függetlenné vált Koszovóban, a többi nyolc országra 93,4 millió Ft (6,2 %) jutott. A partnerországokon kívül két ország részesült a szűken vett NEFE előirányzatból: Grúzia és Kína a humanitárius segítségnyújtáshoz kapcsolódó fejlesztési támogatásban (LRRD)⁵. A humanitárius segítségnyújtásra és a demokratikus átalakulás elősegítésére nyújtott támogatásra a források 15 %-a jutott, és e két cím alatt 14 ország részesült különböző mértékű támogatásban. A nemzetközi kifizetésekből (125,5 millió Ft) a fejlődő országok kereskedelmi képességeinek fejlesztését szolgáló nemzetközi Aid for Trade programokhoz járultunk hozzá.

A NEFE előirányzatok földrajzi felhasználásnak koncentrációját tekintve megállapítható, hogy a 2008. évi tevékenységben érvényesült az a tendencia, hogy elsősorban a közvetlen szomszédságunkban lévő országokra összpontosítjuk erőforrásainkat – a 2008.évi előirányzatból 43,1 %-kal (645 millió Ft) hét térségünkbeli ország részesedett⁶. E térségen kívül jelentős forrásokat fordítottunk NEFE együttműködés keretében Vietnamra, humanitárius segítségnyújtás keretében Kínára és Grúziára. A demokratikus átalakulás támogatásának fő irányát Albánia, Belarusz, KNDK, Kuba jelentette.

A **szakminisztériumoktól** kapott adatok szerint a tárcák összesen 1.059,1 millió Ft-ot fordítottak az **ODA kategóriákba sorolható fejlesztési együttműködési és humanitárius segítségnyújtási tevékenységekre**. A Külügyminisztérium NEFE előirányzatából 159,2 millió Ft értékben kaptak támogatást projektek megvalósítására, így a tárcák saját költségvetési előirányzataikból 899,9 millió Ft-ot fordítottak ODA-ba tartozó tevékenységekre.

A tárcák összesen 33, az OECD DAC kedvezményezett listáján szereplő ország esetében valósítottak meg kisebb-nagyobb volumenű akciókat. A hasznosítás értékbeli vizsgálata szerint érvényesült a NEFE KB határozatában meghatározott prioritás, hiszen 823,5 millió Ft-ot, a források 91,5 %-át fordították a partnerországokra, ezen belül is megkülönböztetett figyelmet fordítva a magyar külkapcsolatok szempontjából fontos régióbeli partnerekre⁷, illetve Afganisztánra. Ez azt jelzi, hogy a külügyminisztériumi egyeztetés mellett eredményesen működik a társmisztériumokkal folytatott koordináció is. A tárcaközi együttműködés a szakmai dokumentumok tárgyalása, a konferenciák előkészítése során nagyban ellensúlyozta azokat a hátrányokat is, amelyek a NEFEF létszámából és az uniós keretek között folyó fejlesztési együttműködésben szerzett korlátozott tapasztalatokból fakadnak.

A tárcák ODA besorolás alá eső kiadásainak főbb területei az alábbiak voltak:

⁵ Linking Relief, Rehabilitation and Development

⁶ Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Szerbia, valamint Ukrajna és Belarusz

⁷ Szerbia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró

- kötött segélyhitelezés (NFGM – Bosznia-Hercegovina, Montenegró) 342,3 millió Ft
- oktatás (OKM és HTMT – Szerbia, Horvátország és további 17 állam,
HM – 13 állam) 69,5 millió Ft
- CIMIC⁸ műveletek (HM – Afganisztán, Koszovó) 159,8 millió Ft
- humanitárius segítségnyújtás (KvVM, EüM – Ukrajna) 110,0 millió Ft

A szaktárcákra vonatkozó ODA összesítés a 2. sz. mellékletben található.

A bilaterális tevékenység **összkormányzati adatainak** összegzése alapján megállapítható, hogy az ODA kategóriába tartozó konszolidált előirányzatok 65 %-a (2.394 millió Ft) irányult a NEFE KB listáján szereplő partnerországokba. Az öt kiemelt partnerre fordítottuk e fenti összeg 51,3 %-át (1.230,5 millió Ft), földrajzilag közvetlen térségünk országai 56,7 %-kal (1358,8 millió Ft) részesültek a bilaterálisan a magyar ODA forrásokból. A legtöbb támogatást kapott országok listája a következő:

- Afganisztán 686,2 millió Ft
- Koszovó 330,0 millió Ft
- Szerbia 325,8 millió Ft
- Montenegró 286,1 millió Ft
- Ukrajna 146,0 millió Ft.

A szaktárcák szerinti összefoglalókat a 3. sz. melléklet tartalmazza.

A magyar ODA 88 %-át alkotó **multilaterális befizetések** (16,1 milliárd Ft) volumenhordozói a PM-hez tartozó tételek:

- az Európai Unióba való befizetések alkotják 13,5 milliárd Ft értékben (ezzel 0,85 % arányban járult hozzá az külső támogatás céljait szolgáló általános költségvetéshez), illetve
- a nemzetközi pénzügyi intézményekbe (IDA, IMF és EBRD) való befizetések 882,8 millió Ft értékben.

Más tárcák esetében a jelentős befizetések az alábbiak voltak:

- Külügyminisztérium – ENSZ, OECD tagdíj,
- Egészségügyi Minisztérium – WHO tagdíj,
- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium – FAO tagdíj,
- Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium – Montreali jegyzőkönyv, WMO, UNEP,
- Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium – UNIDO,

A multilaterális intézmények esetében megvalósult befizetések alapvetően a magyar tagsággal járó kötelezettségek voltak, az érdekvérvényesítést segítő ún. önkéntes hozzájárulások, operatív alapokba való befizetések elhanyagolható nagyságrendűek (mintegy 50 millió Ft) a teljes volumenhez képest.

A multilaterális befizetésekre vonatkozó adatokat a 4. sz. melléklet tartalmazza.

4.2. Kötött segélyhitelezés

⁸ Civil-Military Co-operation - CIMIC

A magyar gazdaság szereplői számára különös jelentőséggel bír a kötött segélyhitelezés, amely az NFGM portfóliójába tartozik. 2008 végén két országgal (Bosznia-Hercegovina, Montenegró) már folyamatban volt a megvalósítás, ezek esetében a kamattámogatás és a biztosítási díj már számottevő tétel az ODA mutatóinkban. További országokkal (Sri Lanka, Indonézia, Vietnam, Laosz) már aláírásra kerültek a kormányközi megállapodások, de a kereskedelmi megállapodások még nem. Kormányközi megállapodásokról folynak tárgyalások négy országgal (Kambodzsa, Indonézia, Vietnam, Mongólia). Új kérelem érkezett kötött segélyhitelezésben megvalósuló projektekre két országtól (Kenya, Üzbegisztán), és egyeztetési fázisban van egy-egy bosznia-hercegovinai és albániai lehetőség.

4.3. Afganisztán

A legnagyobb volumenű és kiemelt politikai figyelemmel kísért reláció Afganisztán. Hazánk 2006 őszén vette át a baghlani Tartományi Újjáépítési Csoport⁹ vezetését, 2007 tavaszán indultak meg a fejlesztési együttműködési projektek. A 2008-ban már a kétoldalú keretben nyújtott fejlesztési támogatás döntő része Afganisztánba irányult.

A PRT Kormány Bizottság (PRT KB)¹⁰, létrehozásával politikai szintre emelkedett az afganisztáni magyar jelenlét egyes elemeinek koordinációja, a tárcaközi együttműködés hatékonyabbá és átláthatóbbá vált, illetve a misszió tevékenységének megismertetésével a KB elősegítette a kormányzati és lakossági figyelem Afganisztánra irányítását. A KB elfogadta a fejlesztési együttműködési tevékenység alapelveit, céljait és eszközeit összefoglaló 2008-2009. évi irányelveket, megalakította a NEFEF vezette Fejlesztési Szakértői Tárcaközi Munkacsoportot (FSZMCS), amelynek tevékenysége hatékonyan járult hozzá ahhoz, hogy gyors és szakmailag megalapozott döntések szülessenek az afganisztáni civil fejlesztések terén.

A Fejlesztési Irányelvek – összhangban az Afgán Nemzeti Fejlesztési Stratégiával¹¹, Baghlan tartomány fejlesztési tervével, a helyi igényekkel és a nemzetközi közösség elvárásaival – meghatározzák a prioritást élvező területeket, szektorokat, illetve a preferált eszközöket. A források minél megfelelőbb felhasználása érdekében tevékenységünket a stratégiai szektorokban (mezőgazdaság – vízügyi programok, oktatás – helyi fejlesztés, ill. afgán diákok és diplomata magyarországi továbbképzése, és munkahelyteremtés) végrehajtott, kevésbé forrásigényes, tudás intenzív fejlesztésekre koncentrálnak.

2008 novemberétől a civil képviselő (CIVREP)¹² mellett egy fejlesztési tanácsadó (DEVAD) is tevékenykedik Pol-e-Khomriban. Az afgán állampolgárságú szakember feladata – a CIVREP irányítása mellett - az igények felmérése, a programok azonosítása és koordinálása, valamint az ellenőrzés. A helyi szakértő alkalmazása egyrészt politikai jelentőséggel bír, hiszen nyitottságot fejez ki az afgán nép felé, másrészt hatékony a szakember hely- és nyelvismeretének, személyes kapcsolatrendszerének köszönhetően. Fokozatosan a DEVAD feladatává válik az üzleti lehetőségek felkutatása is.

A PRT tevékenységéhez kapcsolódó fejlesztési együttműködési projektek végrehajtására 2008-ban 500 millió Ft került elkülönítésre a KÜM költségvetésében, ezen túlmenően a

⁹ Provincial Reconstruction Team - PRT

¹⁰ 2190/2007. (X.20.) kormányhatározat hozta létre

¹¹ Afghanistan National Development Strategy - ANDS

¹² korábban POLAD

NEFE előirányzatból további 45 millió Ft-ot fordítottunk afganisztáni projektekre (PRT pályázati keret kiegészítése, diplomataképzés, humanitárius segítségnyújtás).

A 2007-ről áthúzódó és 2008. évi fejlesztési együttműködési előirányzat terhére megvalósuló programban részt vevő hazai minisztériumok (FVM, HM, IRM, OKM és ÖM, illetve civil szervezetek - a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet és a Baptista Szeretetszolgálat - munkájának köszönhetően számos projekt valósult meg. Az elmúlt két évben többek között átadásra került a téglagyár, az oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésének keretében a baghlani Tanárképző Főiskola új információs központtal bővült, valamint több általános és középiskola épülete került felújításra, újjáépítésre és felszerelésre. Magyarország növénytermesztés és állattartás területén szerzett tapasztalatára támaszkodva agrároktatással, állategészségügyi képzéssel és szövetkezetek, illetve kis, családi gazdaságok létrehozásával, továbbá árvízvédelmi műtárgyak és öntözőcsatornák építésével járult hozzá a mezőgazdaság fejlődéséhez, a biztonságos és hatékony termelés beindításához. Több orvosi rendelő épült, továbbá műszereket és felszereléseket adományoztunk az egészségügyi szolgáltatások színvonalának növelése érdekében. A gyermekágyi halálozások számának csökkentésére akkreditált szülésznők képzés zajlott Pol-e Khomriban. A fejlesztési előirányzaton túlmenően a HM 147,5 millió Ft-ot fordított CIMIC projektekre 2008-ban.

Magyarország tartományi szinten (Baghlan) törekszik más nemzetek erőforrásait is hasznosító fejlesztések megvalósítására. Görögország 2007-ben tett 500.000 EUR értékű felajánlásából 2008 végéig vízgazdálkodási beruházások, mezőgazdasági és egészségügyi (bábaképzés) képzések valósultak meg. Az afganisztáni újjáépítés támogatására létrehozott, ún. Japan-NATO GAGP¹³ pályázaton két magyar pályázatnak is odaítélték a maximális igényelhető támogatás összeget (86.000 USD). Az Önkormányzati Minisztérium 2008-ban immár második alkalommal, pályázás által 400.000 EUR Európai Unió támogatáshoz jutott.

Az Afganisztáni Nemzeti Fejlesztési Stratégia hivatalos végrehajtásának beindítására Párizsban 2008 júniusában rendezett nemzetközi konferencián Magyarország is megerősítette az afganisztáni újjáépítés iránti hosszú távú elkötelezettségét: a fejlesztési projektek támogatására magyar részről a 2009-es évre 500 millió Ft értékű felajánlást jelentettünk be.

4.4. A NEFE tevékenység új elemei 2008-ban

4.4.1. Mikroprojektek

A fejlesztési együttműködésben a decentralizációra irányuló nemzetközi törekvéseknek megfelelően döntés született a nagykövetségek bevonására a gyakorlati NEFE tevékenységbe. A beszámolási időszakra kialakultak a nagykövetségek által előkészített és szerződött ún. mikroprojektek megvalósításának jogi és pénzügyi keretei. A hazai és a nemzetközi prioritások figyelembevételével hat külképviseletünk kapott jogosultságot ezek végrehajtására: Belgrád, Hanoi (kambodzsai, laoszi és vietnámi célterülettel), Kisinyov, Nairobi, Pretoria (mindkettő akkreditálási területén) és Szarajevó. A hat külképviseleten 2008-ban összesen 19 projektet, 210.112 EUR (54,7 millió HUF) értékben indítottak el. A projektek különösen a civil társadalom erősítésére, hátrányos helyzetű csoportok és a mezőgazdaság fejlesztésére koncentrálnak.

A mikroprojektek listáját az 5. sz. melléklet tartalmazza.

¹³ Grass-Roots Human Security Project - GAGP

4.4.2. Kereskedelmi kapacitások fejlesztése – Aid for Trade

Az Európai Unió és tagállamai – a WTO keretei között folyó tárgyalásokkal összhangban – vállalták, hogy növekvő mértékben támogatásban részesítik a fejlődő országokat a világkereskedelemben való bekapcsolódásukat elősegítő kapacitásfejlesztés terén. Ennek a programnak a közismert neve: Aid for Trade. Hazánk első ízben 2008-ban különített el költségvetési forrásokat erre a célra. A 125,5 millió forint előirányzat hatékony felhasználása érdekében hazánk a nemzetközi kooperáció keretében való hasznosítás mellett döntött, ennek jegyében:

A legkevésbé fejlett országok kereskedelmi kapacitásainak fejlesztését, illetve kereskedelempolitikával kapcsolatos reformjainak végrehajtását szolgáló Enhanced Integrated Framework (EIF) tevékenységét 62 millió forinttal támogatja. Az EIF Alap kezelője az UNOPS.

A dél-kelet-európai régióban a kereskedelmet korlátozó technikai és adminisztratív akadályok beazonosítását, valamint, a WTO és az EU előírásait figyelembe vevő konkrét intézkedések kidolgozásával azok lebontását szolgáló kétéves OECD projektet hazánk ugyancsak 62 millió forinttal támogatja. Magyarország számára politikai, gazdasági és kereskedelmi szempontból is kiemelt fontosságú a térségbeli országok egymás közötti és az EU-tagországokkal folytatott kereskedelem feltételeinek javítása. Mind a kereskedelempolitikáért és kereskedelemfejlesztésért felelős magyar hatóságok és intézmények, mind a magyar exportőrök és importőrök, illetve befektetők számára aktív közreműködésre nyílik lehetőség a problémák beazonosítása és az azok felszámolását elősegítő intézkedések kidolgozása során.

4.4.3. Önrész biztosítása civil szervezetek számára

A civil szervezetek által megfogalmazott igényre reagálva a NEFE előirányzatból első ízben támogatta a Külügyminisztérium az Európai Bizottság pályázatán nyertes civil szervezeteket az önrész biztosításában. Összesen öt pályázat kapott támogatást, egyikük egy üzbeigaztatói fejlesztési projekt, a többiek az európai közvélemény tudatformálását célzó tagállami konzorciumokban résztvevő civilek támogatása.

4.4.4. Stratégiai kutatás

A Külügyminisztérium kezdeményezésére a MEH és az MTA 2007-2008 évi stratégiai kutatási programjába felvették a nemzetközi fejlesztési együttműködés témáját is. Első ízben fordult elő, hogy a magyar NEFE tevékenység átfogó kutatás tárgyává vált. A kutatási projekt eredményeit összefoglaló tanulmányok önálló kötetben láttak napvilágot „Milyen legyen Magyarország nemzetközi fejlesztéspolitikája?” címmel. A kutatás, amely 2008 júniusában zárult le, a 2003-2007 közötti időszakot vizsgálta. A levont következtetések szerint mára kialakultak az alapstruktúrák ahhoz, hogy a jövőben célratörőbb és arculat-központú nemzetközi fejlesztési együttműködést valósítsunk meg, feltéve, hogy a finanszírozási kérdések megnyugtatóan rendeződnek. A hazai NEFE-nek többes hazai elvárásnak is eleget kell tennie: szolgálnia kell a politikai, biztonságpolitikai és gazdasági érdekeket; elő kell segítenie, hogy befizetéseink az EU-ba és más nemzetközi szervezetekbe magyar szereplők bevonás útján „megtérüljenek”; meg kell felelnie annak a társadalmi elvárásnak, hogy ne csak a támogatás mennyisége növekedjen, hanem a végrehajtás minősége is. Megállapítást nyert az is, hogy a magyar társadalomban és a döntéshozók körében nem eléggé ismert a NEFE tevékenység.

A stratégiai kutatásról szóló összefoglalót a 6. sz. melléklet tartalmazza.

4.5. Humanitárius segítségnyújtás

A Külügyminisztérium a nemzetközi humanitárius segítségnyújtási tevékenységet 2008-ban is a fejezeti kezelésű előirányzatából (30 millió Ft), illetve szükség szerint, külön előterjesztésre, a kormányzati tartalékkeretből (ukrajnai árvíz 100 millió Ft, kínai földrengés 50 millió Ft, grúz válság 30 millió Ft) finanszírozta, összesen 210 millió forint értékben. Ezen túlmenően megállapodás született az Európai Bizottsággal és a Palesztin Hatósággal a 2007. decemberi palesztin donorkonferencián felajánlott 50 millió Ft-nak az EU PEGASE¹⁴ rendszerén keresztül történő felhasználásról.

Alapvetően a NEFEF közreműködésével végrehajtott segélyakciók reagáltak a 2008-ban történt természeti katasztrófákra, humanitárius válságokra. Különösen a segítségnyújtás sürgősségi szakaszában szorosán együttműködtünk az ÖTM/Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság nemzetközi kapacitásaival (ukrán és kínai segítségnyújtás), továbbá a magyar és nemzetközi humanitárius szervezetekkel, Grúzia esetében a Honvédelmi Minisztériummal és a Magyar Honvédséggel. A 2008. évi események is igazolták, hogy a szűkös éves humanitárius segítségnyújtási előirányzat válság helyzetben a szükséges és elvárt gyors reakció számára komoly korlátot jelent a kormányzati tartalékból történő külön kérelem átfuttatása, mert megnehezíti, hogy a legfontosabb időszakban, az ún. sürgősségi szakaszban (eseményt követő 24-72 óra) segítséget adjunk.

A humanitárius segítségnyújtás megvalósítása terén 2008-ban is törekedtünk arra, hogy az EU Humanitárius Konszenzus által is szorgalmazott ún. LRRD koncepció alkalmazásra kerüljön a programok végrehajtása során, ez különösen a kínai és a grúz akciók során érvényesült.

A központból kiinduló helyszíni monitoringot nem folytattunk, de ahol mód volt rá, (moldáviai, palesztin, kínai, grúz segélyek) támaszkodtunk a célországban működő külképviseletünk ellenőrző tevékenységére.

Felkérésre részt vettünk a magyar társadalmi adományokból finanszírozott sri lankai humanitárius programok monitoringjában. Megállapítást nyert, hogy a Srí Lanka tiszteletbeli konzulja által kezdeményezett és társadalmi adományokból finanszírozott, ún. HUNGAMA projekt sorsát rendezni kell, mivel ma is lakatlan és omladozó falu rossz fényt vet Magyarország megítélésére.

A fenti humanitárius akciók mellett, a korábbi évek gyakorlatával egyezően önkéntes kormányzati felajánlásokkal is hozzájárultunk több nemzetközi humanitárius szervezet célprogramjaihoz. 2008-ban összesen 380 ezer EUR értékben támogatást kapott a Nemzetközi Vöröskereszt Bizottsága¹⁵, a Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége¹⁶ budapesti irodája, a Europe Zone Office, az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága¹⁷, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztossága¹⁸, valamint a Nemzetközi Migrációs Szervezet¹⁹.

¹⁴ Mécanisme Palestino-Européen de Gestion de l'Aide Socio-Economique - PEGASE

¹⁵ International Committee of the Red Cross - ICRC

¹⁶ International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies - IFRC

¹⁷ The Office of the UN High Commissioner for Refugees - UNHCR

¹⁸ Office of the High Commissioner for Human Rights - OHCHR

¹⁹ International Organization for Migration - IOM

A 2008-as kormányzati kezdeményezésű humanitárius segélyakciók és multilaterális befizetések részletesen a 7. sz. mellékletben találhatóak.

A humanitárius válsághelyzetekre adott válaszok 2008-ban is széleskörű nemzetközi koordinációt igényeltek az akciókat finanszírozó lebonyolító kormányoktól, a nemzetközi szervezetektől és a civil társadalomtól. A hazai koordinációt a Humanitárius Segélykoordinációs Munkacsoport (HUMSEKO) végezte, a munka során törekedtünk a közvetlen, célorientált működtetésre.

Rendszeresen részt vettünk az EU Segélyezési Főigazgatóság (DG ECHO) által működtetett - komitológiai - Humanitárius Segélykoordinációs Bizottság (HAC) munkájában, és folyamatosan jelentettünk az ún. 14 pontos rendszerben, amely az egyes országok által nyújtott humanitárius segítségeket összesíti. 2008-ban döntés született, hogy az EU döntéshozatali struktúrájában önálló tanácsi formációt kap a humanitárius segítségnyújtás, 2009. januártól megkezdte munkáját a Humanitarian and Food Aid Working Party (COHAFA). A változás jelentősége, hogy a humanitárius tevékenység és fejlesztési együttműködés kezelése formálisan is kettévált.

Rendszeresen használjuk az EU MIC²⁰ jelentéseit, felhívásait, amelyek az OKF 24 órás katasztrófaügyeleten, illetve közvetlenül jutnak el hozzánk. A MIC szolgáltatásaihoz kötődően jobban meg tudjuk szervezni a segélyek célba juttatását is.

Összességében megállapítható, hogy 2008-ban javult a humanitárius témájú hazai kommunikáció, különösen megnőtt a különböző akciókat bemutató tv-filmek száma. Az év során több társadalmi kezdeményezésű akció került a közérdeklődés figyelmébe. A magyar sajtó a hazai humanitárius tevékenységet immár nemzetközi összehasonlításban vizsgálja, s így láthatóvá válik, hogy a magyar humanitárius tevékenység a kevés felhasználható forrás ellenére, eredményes, jó színvonalú.

4.6. Demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység

Tevékenységünk során - melyet a befogadó környezet sajátosságainak figyelembe vételével, összhangra törekedve értékelvű külpolitikánk, illetve pragmatikus nemzeti érdekeink között folytattunk, - kiemelt törekvésünk volt a közös transz-atlanti célok támogatása, a részvétel a nemzetközi koordinációban és munkamegosztásban.

Az elmúlt évhez képest a támogatott projektek száma megduplázódott és növekedett a támogatás összértéke is. Az előirányzaton 2008-ban 103,5 millió Ft állt rendelkezésre, ezen felül a Kormány által létrehozott Demokrácia Közalapítvány (DKK) 100 millió forint működési célú támogatásban részesült, így a projekt-támogatásokkal együtt 2008-ban hazánk összesen 203,5 millió forintot fordított a demokratikus értékek megosztására.

A rendelkezésre álló keret 100 százalékban felhasználásra került, összesen 15 projektet valósítottunk meg az alábbiak szerint:

- Demokrácia Központ Közalapítvány támogatása	100,0 millió Ft
- Bilaterális relációban megvalósuló projektek	72,9 millió Ft
- Nemzetközi NGO-k projektjeinek támogatása	30,1 millió Ft.

²⁰ Monitoring and Information Center - MIC

A bilaterális relációban megvalósult projektek túlnyomó részben oktatási- és képzési jellegűek voltak, elsődleges céljuk volt a rendszerváltás során szerzett tapasztalatok hatékony átadása a partnerország igényeinek megfelelően. Kubában Magyarország értékeit bemutató filmfesztivál megrendezését, valamint konferencián való részvételt támogattunk.

Külkapcsolatai stratégiai céljaink alapján az alábbi országokra fordítottunk kiemelt figyelmet:

- szomszédság-, ill. regionális politikánk jegyében: Szerbia, Belarusz, Moldova, Albánia, Koszovó, Bosznia-Hercegovina;
- a demokrácia támogatás nemzetközi prioritásainak figyelembevételével: Kuba, Palesztin Hatóság, Észak-Korea, Kazahsztán, Burma

A rendelkezésre álló forrás 29%-át, 30 millió forintot nemzetközi NGO-k programjainak támogatására, illetve a Nemzetközi Szervezetek és Emberi Jogok Főosztály szervezésében megrendezett I. Budapesti emberi jogi konferencia támogatására fordította a Külügyminisztérium.

Az előirányzat felhasználását a 8. sz melléklet tartalmazza.

4.7. NEFE tudatosságnövelés

2008-ban a Külügyminisztérium aktív közreműködésével több sajtóorgánumban foglalkozott a nemzetközi fejlesztési együttműködés kérdéseivel, kihívásaival. Áttekintő cikk jelent meg a témáról a Népszavában Várkonyi László szakállamtitkár tollából, és interjút sugárzott vele a HírTV és több nyilatkozatát közölte az MTI is. A NEFE tevékenységet bemutató cikk jelent meg a Metropolisban.

A NEFE előirányzatból finanszírozott és a Magyar ENSZ Társaság által szervezett „Globális kihívások, Millenniumi Fejlesztési Célok” című konferencián elhangzott előadások kötetben jelentek meg, és 2008 nyarára elkészült a már említett, a magyar NEFE tevékenység alap kutatása során készült tanulmányokat tartalmazó kötet is „Milyen legyen Magyarország nemzetközi fejlesztéspolitikája?” címmel.

A 2007-es NEFE előirányzat terhére civil szervezetek számára kiírt pályázaton támogatást nyert projektek számottevő része tudatosságnövelésre, tájékoztatásra irányul. A projektek végrehajtása 2008 folyamán kezdődött meg.

Szintén a NEFE keret támogatásával, a HAND Szövetség tagszervezeteinek közreműködésével valósult meg a globális képzés magyarországi helyzetével kapcsolatos felmérés és tanulmány elkészítése.

A NEFE munkatársai készséggel vettek részt a fejlesztési együttműködést ismertető, népszerűsítő rendezvényeken, és szűkebb szakmai vitákon.

4.8. A HUN-IDA tevékenysége

A Külügyminisztérium által bonyolított kétoldalú NEFE tevékenység végrehajtásában 2008 során is fontos szerepet játszott a HUN-IDA Magyar-Nemzetközi Fejlesztési Segítségnyújtási Kht, amely három fő tevékenységi körben látta el végrehajtó szakintézményi feladatát:

- a bilaterális kormányzati programok keretében Magyarországra érkező delegációk szakmai továbbképzésének szervezése és lebonyolítása (technikai együttműködés);
- a partner országokban végrehajtott képzések szervezése és lebonyolítása (technikai együttműködés);
- a NEFE pályázatát előkészítésében és a végrehajtás ellenőrzésében való közreműködés.

A bilaterális NEFE program végrehajtása során hat partner ország esetében (Afganisztán, Jemen, Kína, Moldova, Szerbia és Vietnam) összesen 12 projekt realizálódott. A HUN-IDA közreműködésével végrehajtott projektek esetében több téren érzékelhető változás:

- a korábbi évekhez képest nagyobb a földrajzi koncentráció, és ezen belül nagyobb figyelmet kaptak egyes alacsony jövedelmű országok (Afganisztán, Jemen),
- a kiemelt partner országokkal ország stratégiára épülő tevékenység javítja a hatékonyságot (pl. Vietnam esetében a források 81 %-a a közpénzügyekkel kapcsolatos technikai együttműködésre koncentrálódik);
- növekedett az egyes programok mérete (átlagos projekt méret 2006-2007-ben: 3,4 millió Ft, 2008-ban 7,8 millió Ft) és javult a fajlagos projekt költség is (fő/program nap: 2006-2007-ben 64 ezer Ft, 2008-ban 40 ezer Ft).

A HUN-IDA tevékenységének részletes bontása a 9. sz. mellékletekben található.

4.9. Civil szervezetek

A civil szervezetek 2008-ban is fontos szerepet játszottak nemzetközi fejlesztési együttműködési politikánk végrehajtásában. A 2007. évi előirányzatból kiírt pályázaton nyertes 14 pályázat megvalósítására a beszámolási időszakban került sor. 2008-ban első ízben vált lehetővé, hogy az uniós pályázatokon nyertes projektekhez szükséges önrészhez támogatást nyerjenek a NEFE előirányzatból.

Jól működik a kéthavonta összeülő konzultációs fórum, ahol a HAND Szövetség képviselői és a NEFEF munkatársai vitatják meg az együttműködés aktuális kérdéseit.

Összességében megállapítható, hogy bár 2008-ban a NEFE és a humanitárius segélyezés szervezeti, jogi és pénzügyi feltételrendszere nem változott, számos területen mégis sikerült előbbre lépni. Egyrészt a gyakorlati munkában sikerült érvényesíteni, hogy a rendelkezésre álló források felhasználásban a kiemelt partnerek – összkormányzati szinten is - prioritást kapjanak, illetve, hogy érvényesüljenek a rájuk vonatkozó országstratégiákban foglaltak. A hatékonyabb felhasználás érdekében nőtt a projektek volumene is. Fejlesztési tevékenységünkben új elemek is megjelentek (mikroprojekt, EU-önrész, Aid for Trade), ezek szélesítették a nemzeti alapon szervezett tevékenységet, javították annak láthatóságát. Fontos jellemző maradt a civil szervezetek szerepvállalása a végrehajtásban. Erősödött a szinergia az ODA kategóriába tartozó tevékenységek – fejlesztési együttműködés, humanitárius segélyezés, demokratikus átmenet támogatása – között. Nemzetközi fejlesztési tevékenységünk összetett cél- és feladatrendszeréből adódóan szükségszerűen érvényesült az államigazgatásban, a civil szervezeteknél és a tudományos szférában egy-egy területhez, feladathoz kapcsolódóan felhalmozódott szakmai tudás, tapasztalat- és kapcsolatrendszer koordinált felhasználása. Hasonló széleskörű együttműködést feltételezett és igényelt az Európai Unió és az OECD vonatkozó munkacsoportjaiban a magyar érdekek hatékony szakmai képviselete. A kapcsolatrendszer feltérképezését, kiépítését és működtetését a NEFEF kiemelt feladatának tekinti.

5. Európai Unió és multilaterális együttműködés

Nagy fontosságú évnak indult 2008, hiszen ez az esztendő volt a millenniumi fejlesztési célok²¹ teljesítési ciklusának félideje. Nem véletlen, hogy 2008-ra időzítették azokat a nagy konferenciákat (Accra és Doha), amelyek egyrészt a támogatáshatékonyság javításának, másrészt a fejlesztés finanszírozás terén vállalt kötelezettségek teljesülésének különféle aspektusaival foglalkoztak. Ebbe a törekvésbe illett bele, hogy az ENSZ közgyűlés nyitó hetén a tagállamok vezető politikusai magas szintű tematikus konferenciákon foglalkoztak az MDG-k megvalósulásának helyzetével, illetve Afrika problémáival, hiszen ezen a kontinensen aggasztó az elmaradás.

A nemzetközi fejlesztési tevékenység az uniós politikák közül az egyik legösszetettebb; a klasszikus humanitárius feladatok és támogatási együttműködés mellett ma leképezi a legtöbb ágazati politikát pl. környezetvédelem, energiapolitika, vidékfejlesztés, vízgazdálkodás, K+F, stb. Széleskörű együttműködés folyik továbbá az oktatás és képzés, az egészségügy, a migráció területein. Az uniós tagállamok egymás közötti, illetve a fejlődő országokkal folytatott együttműködése politikai és gyakorlati szinten egyaránt megvalósul. Fejlesztési tevékenységünk mind a multilaterális, mind bilaterális vonatkozásban csak akkor lehet eredményes, ha koordináltan felhasználja az államigazgatásban, tudományos életben és a civil szervezeteknél egy-egy területhez, feladathoz kapcsolódó szakmai tudást, tapasztalat- és kapcsolatrendszerét.

A kapcsolatrendszer feltérképezését, kiépítését és működtetését a NEFEF kiemelt feladatának tekinti. A külügyminisztériumi belső egyeztetés mellett eredményesen működik a társmisztériumokkal folytatott koordináció. Ennek alapja, hogy minden szaktárcánál NEFEF-koordinátor/ok került kijelölésre az együttműködés hatékonyságának növelése érdekében. Az együttműködés szakmai dokumentumok tárgyalása, konferenciák előkészítése során ellensúlyozza a főosztály alacsony létszámából és a rendelkezésre álló tapasztaltszerzési idő rövidegéből adódó nehézségeket. Érdekérvényesítési képességünket jelentősen befolyásolhatja, elérhető-e az illetékes szakértő a magyar álláspont kialakítására rendelkezésre álló idő alatt. Jobb együttműködési fegyvellemmel javíthatóak lennének tárgyalási pozícióink már az egyeztetések korábbi fázisaiban.

5.1. Európai Unió

A világ legnagyobb donorközössége, az Európai Unió egész éves tevékenységét áthatotta a millenniumi fejlesztési célok melletti elkötelezettség megerősítése. A Bizottság és a néhány nagy, illetve magas ODA/GNI arányt produkáló donor (pl. Hollandia, Luxemburg, Svédország, Dánia, Nagy-Britannia) sorozatosan olyan kezdeményezéseket tett, amelyek a fejlesztési együttműködés források mennyiségi növelésére és felhasználásuk minőségének javítására irányultak. Ezek révén egyfajta progresszív húzóerőt kívántak teremteni a vállalások teljesítésében lemaradó nagy donorok (pl. USA, Japán) irányába és bizonyos viselkedési szabályokat felállítva az újak (pl. Kína, India, Brazília) számára.

Nagy jelentőségű volt az **Európai Tanács ülése (2008. június 19-20.)** és az ott elfogadott, a millenniumi fejlesztési célok elérésére irányuló Cselekvési Terv²², amely megállapítja, hogy a

²¹ Millennium Development Goals - MDG

²² Agenda for Action - AA

fejlesztési együttműködés területén korábban kitűzött kollektív vállalások eléréséhez két éven belül szükségessé válik a donor országok által nyújtott támogatások éves összegének megduplázása. Az Európai Tanács arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a több éves tervezhetőség, a jobb kiszámíthatóság és a fenntarthatóság érdekében dolgozzanak ki irányadó ütemtervet a saját ODA vállalásaik teljesítésére. Öröndetes, hogy a Cselekvési Tervet – fejlesztési együttműködési témák közül első alkalommal – az EiT önálló napirendi pontként tárgyalta, sajnálatos ugyanakkor, hogy az előkészítési szakasz szokatlanul rövidre sikeredett és nem követte a megszokott egyeztetési mechanizmusokat.

Az EiT következtetésein túlmutatóan az **Általános és Külkapcsolati Ügyek Tanácsának (ÁKÜT) novemberi fejlesztési miniszteri szegmensén** elfogadott tanácsi konklúzió már konkrét dátumokat (2010, 2015) is meghatározva ösztönzi a tagállamokat az ütemtervek felállítására.

5.1.1. A szlovén elnökség

A szlovén elnökséget nagy várakozások övezték, tekintettel arra, hogy deklarált célja volt, hogy az EU12-nek a többi tagországtól eltérő fejlesztéspolitikai prioritásait beemelje a közösségi gondolkodásba. Ennek dinamizmusa az idő előre haladtával egyre inkább halványodott, ennek ellenére az elnökség elégedetten zárta félévét, a programjában szereplő feladatokat lényegében végrehajtotta.

Az elnökség elején rendezett informális miniszteri szintű találkozó (Brdo, 2008. február 17-18.) nem titkolt célja volt, hogy ráirányítsa a figyelmet az új tagállamok fejlesztéspolitikájának érdekeire, értékeire, eddig elért eredményeire. A résztvevők egyetértettek, hogy az MDG-k megvalósítása érdekében nem csak a támogatás volumenének növelése szükséges, hanem a megnövelt források hatékony felhasználása is. Mivel a támogatás volumenében az elmúlt időszakban EU-s és nemzetközi szinten visszaesés tapasztalható, a hatékonyság érdekében szükséges a munkamegosztási kódex végrehajtásának felgyorsítása, a nem állami szereplők és más, nem EU tagállam donorok bevonásával.

A szlovén elnökség programjának gerincét az EiT-et előkészítendő az EU fejlesztéspolitikájának az MDG-k elérése érdekében szükséges további lépéseit meghatározó, a májusi ÁKÜT napirendjén szereplő tanácsi konklúziók tárgyalása adta. A dokumentum vitája során a tagállamok közötti megosztottságot két kulcsfontosságú területen - fejlesztésfinanszírozás, támogatáshatékonyság – lehetett leginkább érzékelni. A tagállamok egyik csoportja a fejlesztésfinanszírozás terén tett vállalásokat tovább akarta erősíteni, a másik csoport a realitásokat figyelembe vételével óvott a túlzottan ambiciózus megfogalmazásoktól. A kompromisszumos szöveg tükrözi a magyar érdekeket, ennek eléréséhez nagymértékben hozzájárult az új tagállamok közötti koordináció és az elnökség támogató magatartása.

A szlovén prioritások jegyében tanácsi következtetések születtek a gyermekek helyzetéről az EU külkapcsolataiban és válsághelyzetekben. A témát kiemelt figyelemmel kell követni, ugyanis a megvalósítás felülvizsgálata előreláthatólag a magyar elnökség alatt történik.

Sikerrel zárult a 2008. június 12-13-án Addisz-Abeában tartott EU-ACP közös miniszteri tanácsülés. A közös tanács történetében először került elfogadásra közös határozat, amelynek az volt a célja, hogy a jelentős pénzügyi tétellel nem rendelkező ülés politikai súlyát növelje. A határozat tartalmilag igazodott a májusi fejlesztési tanácson elfogadott tanácsi konklúziókhoz.

5.1.2. A francia elnökség

Franciaország, mint a nemzetközi fejlesztési együttműködés egyik markáns formálója a nemzetközi fejlesztési együttműködés alapkérdéseivel foglalkozó follow-up konferenciákon való uniós fellépés alapelveinek kidolgozására és összehangolására összpontosította figyelmét: a támogatáshatékonyság alapelveit tartalmazó Párizsi Nyilatkozat végrehajtásának nyomán követésére az OECD által rendezett magas szintű támogatáshatékonysági fórumra (Accra), illetve az ENSZ keretein belül lezajlott fejlesztésfinanszírozás kérdéseivel foglalkozó konferenciára (Doha). Mindkét rendezvényen kezdeményező fellépéssel képviselte az EU korábban kialakított közös álláspontját és elérte az azokban foglaltak érvényesítését a záródokumentumokban. A francia fél tekintélyére és taktikai ügyességére különösen nagy szükség volt a mélyülő gazdasági és pénzügyi válság közepette megrendezett dohai konferencián, ahol a donor országok megerősítették kötelezettségvállalásaikat, bár érezhető volt, hogy nincs készség a további anyagi kötelezettségvállalásokra, és megkérdőjeleződhet a vállalt kötelezettségek teljesíthetősége is.

Az informális miniszteri találkozó (2008. szeptember 29-30., Bordeaux) napirendjén az élelmiszerválsággal leginkább sújtott fejlődő országok megsegítése, a dohai fejlesztésfinanszírozási konferenciára való felkészülés, az accrai támogatáshatékonysági fórum utánkövetése és az európai fejlesztési együttműködési struktúra áttekintése, a klímaváltozás, és a fejlődő országok egészségügyi ellátórendszereinek reformja szerepelt. A legélénkebb vita az élelmiszerválsággal leginkább sújtott fejlődő országok megsegítésére létrehozni kívánt, a Bizottság által kidolgozott eszköz körül alakult ki. A politikai döntést – az eszköz létrehozásának szükségességét – egyik tagállam sem kérdőjelezte meg, de a finanszírozás forrásait illetően voltak komoly nézeteltérések.

Magyar szempontból fontos, hogy végül nem került elfogadásra a visszamenőleges hatályú finanszírozás lehetősége, illetve nem a pénzügyi perspektíva módosításával biztosítják a szükséges forrásokat.

A francia elnökség kiemelt figyelmet fordított a migráció és a fejlesztés kérdéskörének összekapcsolására, amelynek fontos eseménye a november 24-25-én Párizsban megrendezett euro-afrikai migrációs és fejlesztési konferencia volt.

Előre nem tervezett eseményként kezelték a grúz-orosz konfliktus nyomán fellépő humanitárius válságot, illetve a nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság hatásait a fejlesztési együttműködés összefüggésében. A grúz humanitárius helyzet kezelésére összehívott brüsszeli donor konferencia - a pénzügyi válság ellenére is a felmért igényeket jelentősen meghaladó mértékű felajánlással zárult.

A francia elnökség egyik prioritása a fejlesztéspolitika és a helyi öngazgatás közötti összefüggések tudatosítása volt, ennek jegyében tanácsi következtetések születtek e témakörben. A dokumentum hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok speciális lehetőségeit, szorgalmazza a fejlesztési együttműködésben aktív önkormányzatok közötti tapasztalatcserét és koordinációt, önkéntes alapon, a tagállami belső szabályozás és gyakorlat figyelembe vétele mellett.

Tanácsi konklúziók elfogadására került sor a fejlődő országok megbiztosítási rendszereivel kapcsolatban, a regionális együttműködés és a Gazdasági Partnerségi Megállapodások²³ közötti összefüggések tárgyában. Az Elnökség megkezdte a Cotonou-i Megállapodás öt éves felülvizsgálatához szükséges tárgyalások mandátumának kidolgozását. A CARIFORUM-mal végleges, Elefántcsontparttal és Kamerunnal pedig interim Gazdasági Partnerségi Megállapodás aláírására került sor.

5.1.3. Európai Fejlesztési Napok (Strasbourg, 2008. november 15-17.)

Az Európai Bizottság Strasbourgban tartotta (november 15-17.) a már hagyományossá vált, éves seregszemléjét, az Európai Fejlesztési Napokat²⁴. A rendezvény központi témája az öngazgatás és a helyi önkormányzatiság volt abból a megfontolásból, hogy az MDG-k elérése nem lehetséges csupán „felülről” kezdeményezett akciók révén, a helyi hatóságoknak, önkormányzatoknak fontos szerepük van a jó kormányzás helyi szintű megvalósításában, a fejlesztések gyakori célterületeit jelentő közszolgáltatások (oktatás, egészségügy) működtetésében. A civil szervezetek is elsősorban regionális, lokális szinten tudják legeredményesebben érvényre juttatni törekvéseiket.

A rendezvénynek kb. 4000 politikai és szakmai résztvevője volt, az ún. Development Village-ben 125 kiállító működtetett standot, köztük a magyar Külügyminisztérium is.

A rendezvényen került sor a helyi önkormányzatiság támogatását szolgáló Együttműködési Charta²⁵ bemutatására, amelyhez csatlakozott Budapest is.

5.2. ENSZ

5.2.1. Fejlesztési Együttműködési Fórum (New York, 2008. június 30. – július 1.)

Az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa²⁶ első ízben rendezte meg a fejlesztési Együttműködési fórumot, amelynek rendeltetése, hogy politikai párbeszéd kereteit teremtsen meg a nemzetközi fejlesztésben érintett államok között. A fórum munkáját orientálta, hogy azt mindenki az accrai és a dohai konferenciákra való felkészülés állomásának tekintette, másik oldalról ekkor már ismertté váltak a 2007. évi adatok, amelyekből kitűnt, hogy a globális ODA adatok elmaradnak a várttól és nem teljesülnek azok a tendenciák, amelyek az MDG-k teljesítéséhez szükségesek. Az egyes panelekben folyó viták előrevetítették, hogy a két féldős konferencián a donor közösség és a partnerországok között különösen a finanszírozás kérdésében éles viták lesznek és nehezen lesz kialakítható közös álláspont.

5.2.2. Az ENSZ 63. Közgyűlése (New York, 2008. szeptember)

Az Közgyűlés margóján számos fejlesztési célú magas szintű ülés került megrendezésre 2008 őszén. Az **Afrika Csúcs** magas szintű találkozó kiemelkedő lehetőséget adott a donor és partnerországok részére, hogy felmérjék, milyen irányba szükséges továbbhaladniuk Afrika

²³ Economic Partnership Agreement - EPA

²⁴ European Development Days - EDD

²⁵ Charter of Cooperation – Support to Local Governance

²⁶ Economic and Social Council - ECOSOC

támogatása, a helyi szegénység csökkentése, a megfelelő infrastrukturális és gazdasági környezet kialakítása érdekében. A kontinens államai a támogatások növelését továbbra is elengedhetetlennek tartották, a donorok pedig az eddig megtett kötelezettségvállalások megtartására helyezték a hangsúlyt.

A **Millenniumi Fejlesztési Célok** témakörében megszervezett magas szintű rendezvény célja - hasonlóan az Afrika Csúcs által megfogalmazott törekvéshez - a fejlesztési tevékenységek felülvizsgálata, illetve azok eléréséhez szükséges feladatok megfogalmazása volt. A partnerországok képviselői az infrastruktúra fejlesztését, illetve a technológiatranszfer fontosságát emelték ki, természetesen a támogatások növelésének szükségessége mellett. A donorok egyrészt a támogatások megfelelő elosztására, a párhuzamosságok elkerülésére, illetve a támogatáshatékonyság növelésére fektették a hangsúlyt, másrészt a regionális, illetve helyi együttműködésre, valamint a támogatások elosztásának átláthatóságára. A donorországok nem tettek további kötelezettségvállalásokat, elsőrendű cél azonban a korábbi nyilatkozatok és kötelezettségek megerősítése volt.

5.2.3. Nemzetközi Fejlesztésfinanszírozási Konferencia (Doha, 2008. november 29 – december 2.)

A konferencia, amely az első olyan nemzetközi fórum volt, ahol a válságban egyaránt érintett donor- és partnerországok együttesen vettek részt - a 2002-ben elfogadott Monterrey-i Konszenzus végrehajtásának helyzetét vizsgálta, különös tekintettel a fejlődő országokat sújtó többes válság viszonyaira. A konferencián elfogadott Dohai Deklarációban a résztvevők megerősítették, hogy a fejlesztésfinanszírozást érintő kihívásokat a globális partnerség és a szolidaritás szellemében kezelik. Változatlan az elkötelezettségük a szegénység felszámolására, a fenntartható gazdasági növekedés és fejlesztés elérésére, egy befogadó, és méltányos globális gazdasági rendszer kialakítására. Megállapították, hogy a Monterrey-i konferencia óta a nemzetközi összefüggésrendszer alapvetően megváltozott: üdvözlötték a fejlesztési célú köz- és magánpénzek áramlásának jelentős növekedését, ami a legtöbb fejlődő országban hozzájárult a magasabb gazdasági növekedéséhez, illetve a globális szegénységi mutatók csökkenéséhez. Aggodalmat váltott ki az összekapcsolódó globális válságok és kihívások – az élelmiszer ellátás bizonytalansága, a kiszámíthatatlan energia és alapanyagárak, a klímaváltozás, valamint a multilaterális kereskedelmi tárgyalások és a nemzetközi gazdasági rendszer iránti bizalom hiánya – hatása a fejlesztési együttműködésre. Mély aggodalmat okozott a pénzügyi válság és a növekedés globális lassulása, illetve azok negatív hatása a fejlesztési célkitűzésekre, ezért a résztvevők azonnali és határozott intézkedéseket tartottak szükségesnek a válság feltartóztatása és a fenntartható globális növekedés érdekében. A résztvevők felszólítottak minden donor országot, hogy teljesítsék hivatalos fejlesztési támogatásvállalásaikat, illetve a nemzetközi közösséget, beleértve az IMF-et és a Világbankot, hogy politikai iránymutatásukkal és erőforrásaikkal segítség a fejlődő országokat gazdasági helyzetük megerősítésében.

5.3. OECD

Az OECD keretében folytatott nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenységünk a DAC-ban viselt megfigyelői státuszunkon alapul. 2008-ban a munka nagy részét az accrai fórumra való felkészülés jelentette, a tárgyalások elsősorban a támogatások hatékonysága körül folytak. Törekedtünk arra, hogy lehetőségeinkhez mérten aktívan bekapcsolódjunk az előkészítő munkába.

5.3.1. 3. Nemzetközi Támogatáshatékonyági Magas szintű Fórum

(Accra, 2008. szeptember 2-4.)

Az OECD, a Világbank és a ghánai kormány szervezésében megrendezett 3. Támogatáshatékonyági Magas szintű Fórum elfogadta az Accrai Akciótervet²⁷, amelynek rendeltetése volt, hogy a 2005-ben elfogadott Párizsi Nyilatkozat végrehajtásának tapasztalatait összegezve ismételten megerősítse a donor országok és a partnerországok politikai elkötelezettségét a támogatások felhasználása hatékonyságának növelése mellett. Az AAA legfontosabb elemei: az előreláthatóság (predictability); a partnerországok rendszerének használata (use of country systems); a feltételrendszer átalakítása (conditionality) és a kötöttségek csökkentése (untying). Kiemelt hangsúlyt kapott az ún. törékeny helyzetű államok témája, hangsúlyozva, hogy hatékony támogatás csak akkor valósítható meg a törékeny államokban, ha a donorok tekintettel vannak a védelem, diplomácia és fejlesztés hármas egységére²⁸. Nagy figyelmet kapott a privát szféra bevonásának szükségessége a nemzetközi támogatási rendszerbe, hiszen a partnerországok problémáinak megoldását a belső gazdasági megerősödés alapozza meg. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a támogatási rendszer felülvizsgálatának fontos része a civil társadalom szerepének (érdekképviselet, projektvégrehajtás) minél pontosabb meghatározása.

5.4. Nemzetközi konferenciák a fejlesztési együttműködés témakörében

5.4.1. Globális fórum a migráció és a fejlesztési együttműködés összefüggéseiről

(Manila, 2008. október 29-30.)

A fórum résztvevői arra a következtetésre jutottak, hogy szükségszerű az összhang megteremtése a migráció szabályozása, a befogadó ország munkaerő-szükségletei és a kibocsátó ország kínálata, valamint az ezt elősegítő fejlesztési együttműködési tevékenység között. Ez a jogi feltételrendszer megteremtése mellett kapacitásfejlesztési, oktatási programok megvalósítását is feltételezi, amelyek előkészítik a szabályozott munkaerő vándorlásra a kibocsátó országok egyes társadalmi csoportjait. A Fórum házigazdája 2009-ben Görögország, 2011-ben Argentína, 2012-ben Marokkó lesz.

A magyar EU-elnökség szempontjából figyelemre méltó, hogy Belgium és Spanyolország jelentős migránsfogadó ország, és így a manilai Fórumon aktív szerepet vállaltak. Bizonyos, hogy a migráció és a fejlesztési együttműködés összefüggéseinek kérdéskörére elnökségi tevékenységükben nagy figyelmet fognak fordítani, és ez kihat majd a magyar elnökségre is.

5.4.2. Euro-afrikai miniszteri konferencia a migrációról és fejlesztésről

(Párizs, 2008. november 25.)

A francia elnökség prioritásai között szereplő témát taglaló konferencia az afrikai országokból kiinduló migráció kezeléséről és a származási országok fejlődésének elősegítéséről megkezdett párbeszéd (2006, Rabat) továbbvitelével, valamint a 2009-2011. közötti időszakra vonatkozó konkrét együttműködési akciók részleteivel foglalkozott. Egyetértés volt abban, hogy a megfelelően kezelt migráció hozzájárul mind a származási, mind pedig a befogadó ország gazdasági fejlődéséhez, mind ehhez azonban szükség van az érintett országok és régiók közötti politikai párbeszéd és gyakorlati együttműködés továbbfejlesztésére. Az

²⁷ Accra Agenda for Action – AAA

²⁸ „3D approach” – defense, diplomacy and development

elfogadott együttműködési program önkéntes, gyakorlati kezdeményezések beindítására, valamint azok hatékony végrehajtásának támogatására összpontosít a migráció és fejlesztési együttműködés kölcsönhatásainak javításával, az illegális migráció elleni harccal, valamint a legális munkavállalói migráció lehetőségeinek megteremtésével.

Magyarország támogatta az uniós megközelítést, mely a migráció kérdésének a fejlesztési együttműködési politika célrendszerébe, valamint az EU külpolitikájába történő beépítését szorgalmazza. Magyar érdek, hogy az afrikai országokkal kialakított párbeszéd révén olyan, a migráció kezelésére kidolgozott intézkedés- és eszközrendszer jöjjön létre, amely elég rugalmas és univerzális ahhoz, hogy a Magyarországot érintő migrációs kihívások kezelésére is alkalmazni lehessen.

Összességében: az Európai Unió 2008. során érvényesíteni tudta azt a szándékát, hogy a MDG-k megvalósításának félidejében a politikai figyelmet a fejlesztési együttműködés előtt álló kihívásokra irányítsa. A francia elnökség sikeresen érvényesítette is azokat a mandátumokat, amelyet az EiT júniusi ülésén, illetve az ÁKÜT májusi és novemberi ülésének fejlesztési miniszteri szegmensén a tagállamok elfogadtak. A fejlesztési miniszterek tanácskozásai ráirányították a figyelmet arra is, hogy a kibontakozó gazdasági és pénzügyi válság súlyosan érinti a fejlődő országokat.

Mind a Bizottság, mind a meghatározó szerepű donorok következetesen képviselték a kötelezettségek vállalásának teljesítését, nem csak az EU politikai hitelének megőrzése szempontjából, hanem abból a meggyőződésből is, hogy a fejlesztési források hatékony felhasználása mind a donor, mind pedig a partnerországokat segítheti a válságból való kilábalásban. Ebben a helyzetben nem kis nyomás nehezedett a vállalások teljesítésétől elmaradó tagállamokra, elsősorban a 2004-ben, vagy azóta csatlakozott országokra vállalásaik ütemes és kiszámítható teljesítése érdekében.

A fejlesztési együttműködés 2008. évi evolúciójának mások fontos eleme volt a fejlesztés és más szakpolitikák közötti koherencia előtérbe kerülése. Az élelmiszerár válság, a klímaváltozáshoz való adaptáció, illetve a hatások kezelése, a migrációs kihívások, a törekeny helyzetű országok problémáinak megválaszolása kézzel fogható példái annak, hogy a fejlesztési együttműködés számos területen a problémakezelés fontos katalizátora.

6. Feladatok 2009-re

1. Felkészülés a 2011-es magyar elnökségre.
2. A nemzetközi fejlesztési együttműködésről és humanitárius segítségnyújtásról szóló törvény véglegesítése, az elfogadáshoz és hatálybalépéshez szükséges intézkedések megtétele és végrehajtási rendeletének elkészítése.
3. Tevékenységünk folytatásával hozzájárulás Afganisztán békéjének és stabilitásának biztosításához és fenntartásához, a szegénység csökkentéséhez, a demokratizálódási folyamatok elősegítése a „jó kormányzás”, az emberi jogok és a nők társadalmi helyzetének előmozdításával, a helyi társadalmi és vallási előírások és normák legteljesebb körű figyelembevételével. Közép távú fejlesztési terv elkészítése a 2010-2015 időszakra.
4. A rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségekhez igazadó nemzetközi fejlesztési együttműködési és humanitárius segítségnyújtási tevékenység folytatása, a nemzetközi fejlesztési együttműködés során – a szűkös anyagi forrásokra tekintettel – tevékenységünket elsősorban a kiemelt partnerországokra koncentráljuk.

1. számú melléklet

A fejezeti kezelésű előirányzatok relációnkénti hasznosítása

Kiemelt partnerországok

Bosznia-Hercegovina

A NEFE KB 2008. április 9-i ülésén elfogadta a Bosznia-Hercegovinára vonatkozó, 2008-2010 között érvényes NEFE ország stratégiát, amely kimondja, hogy Bosznia-Hercegovina nemzetközi fejlesztési politikánk kiemelt partnere. A dokumentum rögzíti, hogy Magyarország fejlesztési tevékenysége révén hozzá kíván járulni az ország önálló állami létét szolgáló intézményi feltételek megszilárdításához, a demokratikus jogállami struktúrák tartós működőképességéhez (jó kormányzás), a piacgazdaság megerősödéséhez, az emberi jogok tiszteletén alapuló, a vallási-etnikai ellentéteket tompítani képes, esélyegyenlőséget nyújtó civil társadalom megerősödéséhez, az országban jelen lévő szegénység mérsékléséhez, majd megszűnéséhez, a politikai-társadalmi stabilitáshoz a fenntartható fejlődés elősegítése révén, az euro-atlanti integráció sikeres folyamatához.

2008. december 16-án Bosznia-Hercegovina és Magyarország kormányának képviselői aláírták a Bosznia-Hercegovina EU-integrációjának magyar támogatásáról szóló Akciótervet, amelyben a NEFE mint végrehajtási eszköz kiemelt szerepet kap.

2008-ban Bosznia-Hercegovina is bekerült azon országok körébe, ahol nagykövetségi mikroprojektek formájában is folytatunk fejlesztési tevékenységet. 2007-ben öt projektet finanszíroztunk a magyar NEFE keretből, 66.000 euró értékben. Ebből 24.052 euró 2008 során került teljesítésre. Így a KÜM NEFE előirányzatából 2008-ban összesen 31.632 euró értékben finanszíroztunk NEFE projekteket Bosznia-Hercegovinában, ami jelentős csökkenés az előző évihez képest.

2008-ban befejeződött az a 2006-ban kezdett projekt, amelynek keretében 100.000 euró értékben támogattuk a szarajevói városháza helyreállítását.

2008-ban lezárult a Biztonságpolitikai Tanulmányok Központja nevű helyi NGO által végrehajtott projekt, amelynek célja az Európai Biztonság- és Védelempolitika²⁹ megismertetése volt a Bosznia-Hercegovinai közvéleménnyel. A projekt ráirányította a figyelmet az országban zajló ESDP missziók jelentőségére. Szintén 2008-ban fejeződött be a „Vitázó fiatal hangok” című projekt, mely a fiatalok vitakultúrájának fejlődését igyekezett segíteni. A vitasorozatban az EU-integráció kérdései is hangsúlyosan megjelentek.

A közigazgatás fejlesztése terén az IRM szakértői közreműködésével 2,4 millió HUF értékben támogattuk Bosznia-Hercegovina határrendészeti reformját, illetve 6 millió HUF értékben vállaltunk kötelezettséget az ICDT szervezésében megvalósuló alkotmányreformot elősegítő projekt támogatására.

2008-ban megkezdődött három mikroprojekt előkészítése, amelyek végrehajtója két civil szervezet. Két projekt a társadalom EU integrációs folyamatokkal kapcsolatos tájékoztatására és a különböző vallási felekezetek közötti tolerancia, társadalmi párbeszéd növelésére terjed ki. A harmadik mikroprojekt pedig az aknamentesítés és az aknaveszéllyel kapcsolatos

²⁹ European Security and Defense Policy - ESDP

oktatás területén valósul meg a „Posevina aknák nélkül” nevű civil szervezet gondozásában, melynek 2008. első félévében végrehajtott projektjét is támogattuk.

Magyar szakemberek 2008-ban két, korábbi előcsatlakozási forrásból (CARDS) finanszírozott intézményfejlesztési projekt megvalósításán dolgoztak ikerintézményi (twinning) keretben a határőrizet, illetve a Nemzeti Biztonsági Felügyelet kiépítése terén.

A Szegedi Biztonságpolitikai Központ 2007-2008-ban összesen négy alkalommal 25-25 köztisztviselő számára szervezett szemináriumot az önkormányzati szintű közigazgatási rendszer európai elvek szerinti fejlesztésével kapcsolatban.

A tuzlai ivóvíztisztító kötött segélyhitelezés formájában történő támogatása kapcsán 2008-ban 55.731.476 HUF összegű kamattámogatás valósult meg. A Honvédelmi Minisztérium mintegy 2,3 millió HUF összegben támogatta bosznia-hercegovinai hallgatók képzését, az Egészségügyi Minisztérium pedig a szociális biztonsági egyezmény tárgyalásához járult hozzá.

Moldovai Köztársaság

Moldova az európai országok közül az egyik legfontosabb NEFE partnerünk, amellyel középtávú ország stratégia alapján folytatunk fejlesztési együttműködést. A 2009-2011. közötti időszakra szóló stratégia kidolgozása és szakmai egyeztetése 2008-ben lezárult.

Magyarország moldovai fejlesztési tevékenységének kereteit, irányait az EU vonatkozó politikáival való összhangra törekvés is befolyásolja. Az Unió migrációs politikájának és fejlesztési együttműködésének harmonizálása 2007. óta az Unióval szomszédos keleti térségben is folyik. Magyarország ennek jegyében vesz részt a 2008 nyarán megindított EU-Moldova Mobilitási Partnerségi Programban, pl. a kisinyovi nagykövetségén működő Közös Vízumátvevő Központ³⁰ tevékenységének a migrációval kapcsolatos tájékoztatással való kibővítésével és a moldovai államigazgatás és igazságszolgáltatás idegenrendészeti, menekültügyi kapacitásainak fejlesztésével.

A 2008-ban megvalósított NEFE projektjeink kidolgozásánál a moldovai fél által megfogalmazott igények domináltak. Ennek megfelelően figyelmünk elsősorban a demokratikus átalakulás, az EU-normákhoz való közeledés jegyében kitűzött reformok végrehajtásának támogatására, az intézményi átalakulás folyamatát segítő tapasztalatok átadására irányult. A végrehajtást egyszerűsítő mikroprojektek fejlesztési tevékenységünk rugalmassá tételére is lehetőséget adtak.

A demokratikus átalakulás elősegítése érdekében végzett tevékenységünk fiatal moldovai politikusok képzésére, az Alkotmánybíróság és az Ombudsmani Hivatal reformjának, illetve kapacitásainak bővítésére terjedtek ki. E területeken a Közép-Európai Választási Szakértők Egyesülete³¹ és az ICDT valósítottak meg projekteket, illetve a magyar Országgyűlési Biztosok Hivatala szakmai támogatásával kapcsolódott be a működését 2009. január 1-jén megkezdett, személyes adatok védelmével foglalkozó központ felállításának támogatásába. A magyar Országgyűlés hivatala – francia partnerekkel – az Európai Bizottság támogatásával

³⁰ Common Visa Application Center - CAC

³¹ Association of Central and Eastern European Election Officials - ACEEO

kétéves, 1 millió EUR költségvetésű twinning program keretében segítséget nyújt a moldovai parlament európai normáknak megfelelő működésének kialakításához.

A jogállamiság erősítése és az igazságszolgáltatási rendszer reformjának támogatása keretben folytatódott az IRM moldovai partnerével megkezdett együttműködése. 2008-ban jogharmonizációt segítő – igazságszolgáltatási szervezeti, büntetőjogi, büntetés-végrehajtási, jogalkotási, bűnmegelőzési, reintegrációs, migrációs és menekültügyi, az elektronikus információszabadság, az egyenlő bánásmód, valamint a határrendészet témakörére kiterjedő ismereteket átadó – projektek végrehajtására került sor.

A gazdasági bűncselekmények elleni küzdelemben két projektünk járult hozzá a moldovai közigazgatás kapacitásainak fejlesztéséhez. A korrupció-ellenes szakértők képzését célzó projekt keretében a moldovai Gazdasági Bűncselekmények és Korrupciós Ügyek Központjának 5 fős szakértői delegációja magyarországi tanulmányútján magyar hatóságok és közigazgatási intézmények tevékenységével ismerkedett meg. Moldova az EU-ba irányuló csempészet (pl. cigaretta, szeszesitalok) tranzitállama. Az illegális kereskedelem ellen folytatott küzdelem támogatása így egyben uniós érdek is. A VPOP szakértői ezért szakmai tapasztalatcserén alapuló, korszerű eszközök gyakorlati alkalmazását bemutató programmal járultak hozzá a moldovai vámhatóság kapacitásainak erősítéséhez.

A közigazgatás további fejlesztésére került sor a mezőgazdaság területén is. A moldovai export, illetve az EU-moldovai kereskedelmi kapcsolatok támogatása szempontjából fontos a növényvédelmi és élelmiszerbiztonsági kapacitások fejlesztése. A moldovai Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium 7 fős delegációja magyarországi tartózkodása során tanulmányozta a hazai növényvédelmi laboratóriumok működését, az EU normáknak is megfelelő laboratóriumok akkreditációjával kapcsolatos eljárást, megismerték az aktuális növényvédelmi kihívásokat és információt kaptak a kukoricatermesztés magyarországi tapasztalatairól. Majd az e téren megkezdett együttműködés folytatásaként mikroprojekt keretében 20 000 EUR értékben sor került a minisztériumhoz tartozó növény-egészségügyi labor korszerű eszközökkel történő felszerelésének támogatására. A projekt az EU által Moldovának biztosított kedvező kereskedelmi kedvezmények (ATP) kiaknázását, a moldovai exporttermékeknek az európai piacra való bejutását segíti. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a növény-egészségügy területén nyújtott szakmai közreműködése mellett kodifikációs és kataszteri-földügyi kérdésekben működött együtt moldovai partnerével. Az FVM szakértői delegációja emellett moldovai tanulmányútja során megvizsgálta az öntözési rendszer rehabilitációjában való magyar részvétel lehetőségét.

Mikroprojekt formájában került sor a Comrati Állami Egyetem számítástechnikai laboratóriumának felszerelésére 4.995 euró értékben. Az 1991-ben alapított egyetem a gaguz autonóm terület vezető felsőoktatási intézménye. Szintén a Gaguz Autonóm Terület fejlesztését szolgálja az egyik egészségügyi intézmény felújítását célzó projekt, melynek előkészítése 2008-ban kezdődött. A vulcanesti diagnosztikai központ rekonstrukciójához Magyarország 30 millió forint értékű orvosi műszerrel fog hozzájárulni. A projekt megvalósítása 2009 második felében várható.

A civil társadalom erősítésére idén mikroprojekt formájában került sor, az IDIS VIITORUL nevű NGO által kezdeményezett civiltársadalmi könyvtár létrehozásának 11.285 EUR összegben történő támogatásával.

Szerbia

A 2008-ban végrehajtott projektek az oktatás, az egészségügy, a vízgazdálkodás, a kormányzat és a civil társadalom, valamint a mezőgazdaság és az ipar fejlesztését célozták.

A befejezett projektek közül a legnagyobb sajtónyilvánosságot az udvarszállási és konaki iskolák felújítása, és a káptalanfalvai oktatási és kulturális központ újjáépítése, valamint a káptalanfalvai vízhálózat-felújítás kapta. E projektek az oktatás színvonalának emelése mellett a magyar nyelv és kultúra megőrzéséhez, és a közegészségügyi viszonyok javításához járultak hozzá. Az oktatás területén továbbá folytatódott az OKM és a HM tevékenységén belül a szerbiai ösztöndíjas hallgatók támogatása.

2008-ban befejeződött a 2007. évi NGO pályázaton támogatást nyert öt szerbiai projekt, melyek a civil szervezetek kapacitásainak bővítésére, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére és a mezőgazdaság fejlesztésére irányultak. Szintén a civil társadalom erősítését célozta az a Belgrádban megvalósult kulturális szervezeteknek szervezett pályázati tanfolyam, melyet egy hetes magyarországi tanulmányút követett.

Lezárult a Szerbia Békepartnerség-tagságának³² és esetleges NATO-csatlakozásának gazdasági dimenzióit kutató és annak eredményeit a közvéleménnyel ismertető projekt, mely annak felismeréséből született, hogy a gazdaság, a stabilitás és a biztonság összefüggő, jelenségek, amelyek folyamatosan kölcsönhatásban vannak.

2008-ban belgrádi nagykövetségünk koordinálása mellett öt mikroprojekt elindítására került sor, melyek közül a roma nők és gyerekek felzárkóztatását célzó projekt lezárása 2009 februárjában várható. Illetve megkezdődött annak az öt szemináriumból álló kapacitásépítő projektnak a végrehajtása, amelynek keretében 2009-ben 210 közigazgatási-önkormányzati dolgozó kap képzést Dél-Szerbiában, a Vajdaságban és Belgrádban.

A demokratikus átalakulás elősegítésére elkülönített forrásokból 2008-ban két projekt támogatása kezdődött meg, melyek az emberi jogok tiszteletben tartását és a jó kormányzást segítik elő.

2008-ban kötelezettséget vállaltunk USAID belgrádi irodájával közösen tervezett projekt támogatására, mely során szerbiai önkormányzatok vezetői magyarországi ipari parkokat látogatnak meg, illetve tapasztalatokat gyűjtenek a határokon átnyúló regionális együttműködések terén. A projekttel megindult együttműködés eredményeképpen megkezdődött a USAID helyi irodájával kötendő együttműködési megállapodás kidolgozása.

A szerbiai EU Integrációs Hivatal igényének alapján megkezdődött egy mezőgazdasági és egy újságíróképzésre irányuló projekt kidolgozása.

Vietnam

Nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenységünk Vietnamban a 2005. évi kormánymegállapodás, a 2008-ban aláírt 3 évre szóló szándéknyilatkozat és a NEFE KB által 2008 áprilisában elfogadott ország stratégia (2008-10) alapján dominánsan a gazdasági és

³² Partnership for Peace - PfP

szerkezeti modernizáció magyar tapasztalatainak átadására irányul. 2008-ban a közpénzkezelés, a statisztikai, a bank- és a pénzügyi szektor reformja kapcsán a Központi Statisztikai Hivatal, az Állami Számvevőszék, a Pénzügyminisztérium, a Magyar Nemzeti Bank és vietnami partnerei közötti együttműködés keretében került sor célzott hazai tanulmányutakra és képzésekre, magyar szakértők vietnami szakmai látogatásaira, a magyar és vietnami intézmények közötti ún. 'twinning' kapcsolatok kialakítására.

Mikroprojektek keretében megvalósíthatósági tanulmány készült további haltáp gyártók létesítésének lehetőségéről és elkezdődött egy mozgáskorlátozott gyermekeknek szánt játszótér létesítése is Hanoiban.

A KüM és az OKM közös finanszírozásával 2008-ban is folytatódott az ösztöndíjas hallgatók támogatása.

A kötött segélyhitel folyósításáról 2008 májusában aláírt 35 millió EUR értékű kormányközi keret megállapodás projektjeinek végleges kijelölése folyamatban van (eddig két ivóvíz-ellátási projektet azonosított be hivatalosan a vietnami kormány, saját előzetes becslésük szerint 16,74 millió EUR hiteligénnyel, valamint egy harmadik projektet szóban jeleztek 14,93 millió EUR becsült hiteligénnyel).

2008. második felében Vietnamban első ízben valósult meg egy háromoldalú, vietnami – szingapúri - magyar közös gazdasági-pénzügyi továbbképzési projekt.

Projekt alapú együttműködés

Afrika

Kenya

Nairobi nagykövetségünk szervezésében három mikroprojekt végrehajtása kezdődött meg Kenyában:

1. Vízgazdálkodási és higiéniai projekt a St. Joseph Gyermekotthonban

A gyermekotthonban a vízellátás nem megoldott, a száraz évszakok során különösen nehéz – a gyermekek 5 literes kannákban hordják a vizet 800 m-es távolságból, napi 5 alkalommal - és a közhigiéniai feltételek is hiányoznak. Az általunk 8000 EUR-al támogatott projekt célja 3 hónap alatt érdemben javítani a gyermekotthon vízellátási feltételein és higiéniai viszonyain, ezáltal az otthonban felnövő gyermekek életminőségén. A projektet a TAITA Alapítvány Afrikai Gyermekekért a helyi, közhigiéniaira szakosodott KWAHO³³ civil szervezettel közösen valósítja meg.

2. Imre Loeffler Oktatási Központ oktatástechnikai felszerelése

A magyar származású Dr. Loeffler Imréről elnevezett oktatási központ a Ngong Road Erdővédelmi Területen helyezkedik el, a terület a világon ritkaság számba menő őserdő borította területek egyike. A védett terület fenntartása ilyen népességnövekedési ütem mellett csak szervezett működtetés és tudatos környezetvédelmi nevelés mellett lehetséges. Ennek érdekében 8000 EUR-val támogattuk a központ oktatástechnikai felszerelését.

³³ Kenya Water for Health Organisation - KWAHO

3. Községi Internet hozzáférés támogatása Mukuru nyomornegyedben, Nairobiban

A „Hozzáférés és Támogatás Biztosítása Oktatás Útján” című projekt internetkávészó létrehozását és egy éves üzemeltetését teszi lehetővé a magyarországi Afroaid szervezet által üzemeltetett szomszédsági központban. A projekt az egyetlen kommunikációs és tájékoztatói lehetőséget biztosítja a nyomornegyed lakói számára.

Dél-Afrikai Köztársaság

Pretoriai nagykövetségünk koordinálásában két mikroprojekt megvalósítása kezdődött meg:

1. Napközi otthon mozgássérülteknek

A projekt a Sizanani Gyermekotthonban valósul meg, melyet a sizanani katolikus misszió működtet Pretóriától keletre, Gauteng tartományban. Jelenleg 60 mozgássérült árva, illetve tinédzser lakik az otthonban, akiknek nevelésében 2003 óta a Pető-módszert is alkalmazzák. A 11700 EUR-al támogatott projektben kifejezetten a városok peremén lévő szegénynegyedekben élő mozgássérült gyermekek nevelését kívánják segíteni.

2. Johannesburg nyomornegyedeiben élő utcagyerekek támogatása

A 20 000 EUR-al támogatott projektet a Johannesburgban működő Yithuba Lami szervezet, Kárpáti László ferences szerzetes vezetésével valósítja meg. A projekt HIV/AIDS-ben meghalt szülők gyermekeit segíti, akik magukról és testvéreikről egyedül próbálnak gondoskodni, a projektben számukra biztosítanak élelmet, ruházatot és oktatást.

Kambodzsa

Befejeződött a Baptisa Szeretetszolgálat 2007. évi KÜM NEFE NGO pályázaton támogatást nyert projektje, mely a kambodzsai rehabilitációs intézményrendszer erősítését, mozgássérült gyermekek önellátási képességeinek fejlesztését és társadalmi integrációjuk segítését célozta.

2008-ban megtörtént az adósságrendezésre vonatkozó kormányközi megállapodás tervezet szövegének parafálása. Az egyeztetett konstrukció szerint a tartozási egyenleg 50 %-át Kambodzsa 2009. első félévben visszafizeti, míg 50 %-ot a magyar fél elenged, a visszafizetett 216.659 USD részt pedig hazánk kambodzsai NEFE projektbe visszaforgatja.

Koszovó

A Koszovó függetlenné válását követően, 2008 júliusában Brüsszelben az ország megsegítése érdekében rendezett nemzetközi donorkonferencián Magyarország bejelentette, hogy 300 millió forinttal járul hozzá az új állam nemzeti fejlesztési programjának megvalósításához. A magyar felajánlás a következő területekre kíván összpontosítani:

- Hozzájárulás az új koszovói okmányrendszer kialakításához;
- Kapacitásfejlesztés, illetve képzési programok az önkormányzati és államigazgatási szférában;
- Mezőgazdasági, vízgazdálkodási és a kulturális örökség helyreállítását célzó projektek.
- E melle sor került a civil képviselő hivatalának³⁴ 8 millió HUF-al történő támogatására, illetve a HM mintegy 12,2 millió HUF összegben valósított meg CIMIC fejlesztési projekteket.

³⁴ International Civilian Office - ICO

Laosz

Mikroprojekt keretében megkezdődött a Halászati és Öntözési Kutatóintézet, valamint az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet kivitelezésében a laoszi Mezőgazdasági és Erdészeti Kutatóintézet³⁵ munkatársainak továbbképzése állattenyésztés, K+F témában. Elkezdődött egy 8,4 millió USD-s kötött segélyhitelkeret-megállapodás előkészítése.

Ukrajna

Beregszászi konzulátusunk a NEFE előirányzatból 2008-ban végrehajtott egy infrastruktúra-fejlesztési projektet, amelynek célja a beregszászi Beregvidéki Múzeum oktatási és ismeretterjesztési feladatait, valamint biztonsági rendszerét támogató korszerűsítések végrehajtása volt. A projekt keretében számítástechnikai, elektronikai és biztonságtechnikai eszközök beszerzésére és felszerelésére került sor 1,3 millió HUF értékben.

Az Egészségügyi Minisztérium 10 millió HUF értékű segélyszállítmányt juttatott el az országnak Az FVM, a HM és az OKM pedig képzési és oktatási projekteket hajtott végre, illetve támogatott.

³⁵ National Agricultural and Forestry Research Institute – NAFRI

**Magyar Bilaterális NEFE tevékenység számokban - 2008. évi kötelezettségvállalás
(HUF)**

Ország	NEFE	PRT	Humanitárius segély	Demokrácia támogatás	Más tárcák hozzájárulása	Összesen
Afganisztán	40 289 228	489 420 000	4 890 225	0	164 074 202	698 673 655
Albánia	0	0	0	12 000 000	964 137	12 964 137
Algéria					6 337 248	6 337 248
Argentína	0	0	0	0	760 399	760 399
Azerbajdzsán	0	0	0	0	4 331 432	4 331 432
Banglades	0	0	4 828 643	0	0	4 828 643
Bosznia-Hercegovina	12 354 000	0	0	6 000 000	61 927 267	80 281 267
Brazília	0	0	0	0	648 053	648 053
Burma	0	0	4 000 000	5 000 000	0	9 000 000
Chile	0	0	0	0	52 164	52 164
Dél-Afrikai Köztársaság	8 242 000	0	0	0	0	8 242 000
Ecuador	0	0	1 528 775	0	37 080	1 565 855
Egyiptom	0	0	0	0	2 598 891	2 598 891
Észak-Korea	0	0	0	13 000 000	0	13 000 000
Belarusz	0	0	0	13 860 076	0	13 860 076
Grúzia	5 000 000	0	41 039 997	0	0	46 039 997
Horvátország	0	0	0	0	38 664 908	38 664 908
India	0	0	0	0	3 203 000	3 203 000
Irak	6 300 000	0	0	0	0	6 300 000
Irán	0	0	0	0	990 120	990 120
Jamaika	0	0	0	0	91 820	91 820
Jemen	14 966 500	0	0	0	1 095 479	16 061 979
Kambodzsa	16 000 000	0	0	0	0	16 000 000
Kazahsztán	0	0	0	3 000 000	2 553 497	5 553 497
Kenya	5 600 000	0	0	0	0	5 600 000
Kína	16 035 386	0	50 000 000	0	0	66 035 386
Kirgizisztán	11 992 155	0	0	0	2 457 497	14 449 652
Kongó (KDK)	0	0	978 777	0	0	978 777
Koszovó	308 000 000	0	0	0	12 227 601	320 227 601
Kuba	0	0	0	10 147 305	512 635	10 659 940
Macedónia	0	0	0	0	1 568 000	1 568 000
Mauritánia	0	0	0	0	1 965 998	1 965 998

TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

Mauritius	0	0	0	0	142 178	142 178
Moldova	60 667 462	0	4 475 000	6 000 000	5 292 157	76 434 619
Mongólia	5 087 000	0	0	0	1 698 120	6 785 120
Montenegró	0	0	0	0	286 106 671	286 106 671
Oroszország	0	0	0	500 000	0	500 000
Pakisztán	0	0	0	0	283 220	283 220
Palesztin Hatóság	0	0	7 519 088	5 000 000	141 610	12 660 698
Peru	0	0	0	0	75 840	75 840
Szerbia	131 844 410	0	0	12 000 000	181 576 495	325 420 905
Törökország	0	0	0	0	3 924 396	3 924 396
Ukrajna	16 298 000	0	0	0	387 569 885	403 867 885
Uruguay	0	0	0	0	896 000	896 000
Venezuela	0	0	0	0	540 155	540 155
Vietnam	49 095 748	0	0	0	630 864	49 726 612
Afganisztán + Jemen	23 000 000	0	0	0	0	23 000 000
Kirgizisztán + Moldova + Ukrajna	8 500 000	0	0	0	0	8 500 000
Összesen	739 271 889	489 420 000	119260505	86 507 381	1 175 939 019	2 610398794
KüM összesen	1 436 467 718					

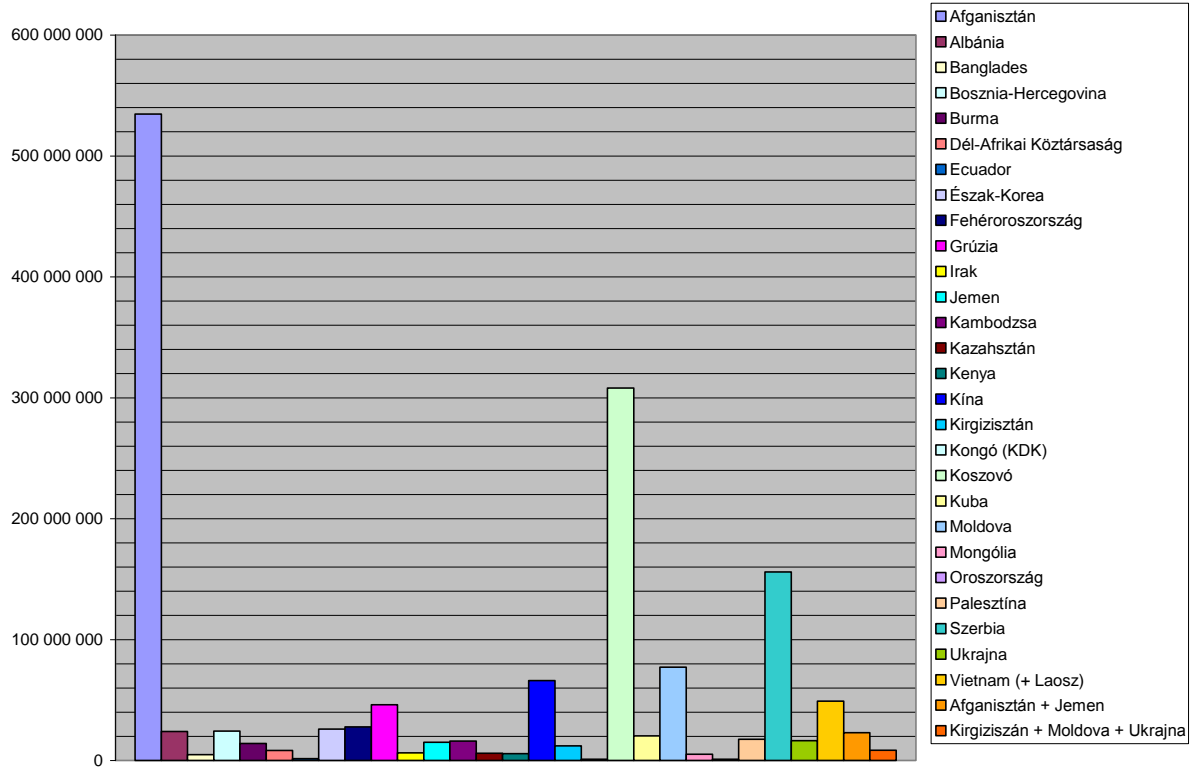
TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

KüM bilaterális támogatás országonként

Ország	NEFE	PRT	Humanitárius segély	Demokrácia támogatás	KüM összesen
Afganisztán	40 289 228	489 420 000	4 890 225	0	534 599 453
Albánia	0	0	0	12 000 000	12 000 000
Banglades	0	0	4 828 643	0	4 828 643
Bosznia-Hercegovina	12 354 000	0	0	6 000 000	18 354 000
Burma	0	0	4 000 000	5 000 000	9 000 000
Dél-Afrikai Köztársaság	8 242 000	0	0	0	8 242 000
Ecuador	0	0	1 528 775	0	1 528 775
Észak-Korea	0	0	0	13 000 000	13 000 000
Belarusz	0	0	0	13 860 076	13 860 076
Grúzia	5 000 000	0	41 039 997	0	46 039 997
Irak	6 300 000	0	0	0	6 300 000
Jemen	14 966 500	0	0	0	14 966 500
Kambodzsa	16 000 000	0	0	0	16 000 000
Kazahsztán	0	0	0	3 000 000	3 000 000
Kenya	5 600 000	0	0	0	5 600 000
Kína	16 035 386	0	50 000 000	0	66 035 386
Kirgizisztán	11 992 155	0	0	0	11 992 155
Kongó (KDK)	0	0	978 777	0	978 777
Koszovó	308 000 000	0	0	0	308 000 000
Kuba	0	0	0	10 147 305	10 147 305
Moldova	60 667 462	0	4 475 000	6 000 000	71 142 462
Mongólia	5 087 000	0	0	0	5 087 000
Oroszország	0	0	0	500 000	500 000
Palesztin Hatóság	0	0	7 519 088	5 000 000	12 519 088
Szerbia	131 844 410	0	0	12 000 000	143 844 410
Ukrajna	16 298 000	0	0	0	16 298 000
Vietnam (+ Laosz)	49 095 748	0	0	0	49 095 748
Afganisztán + Jemen	23 000 000	0	0	0	23 000 000
Kirgizisztán + Moldova + Ukrajna	8 500 000	0	0	0	8 500 000
Összesen	739 271 889	489 420 000	119260505	86 507 381	1 434 459 775

KüM bilaterális támogatás országokként II.

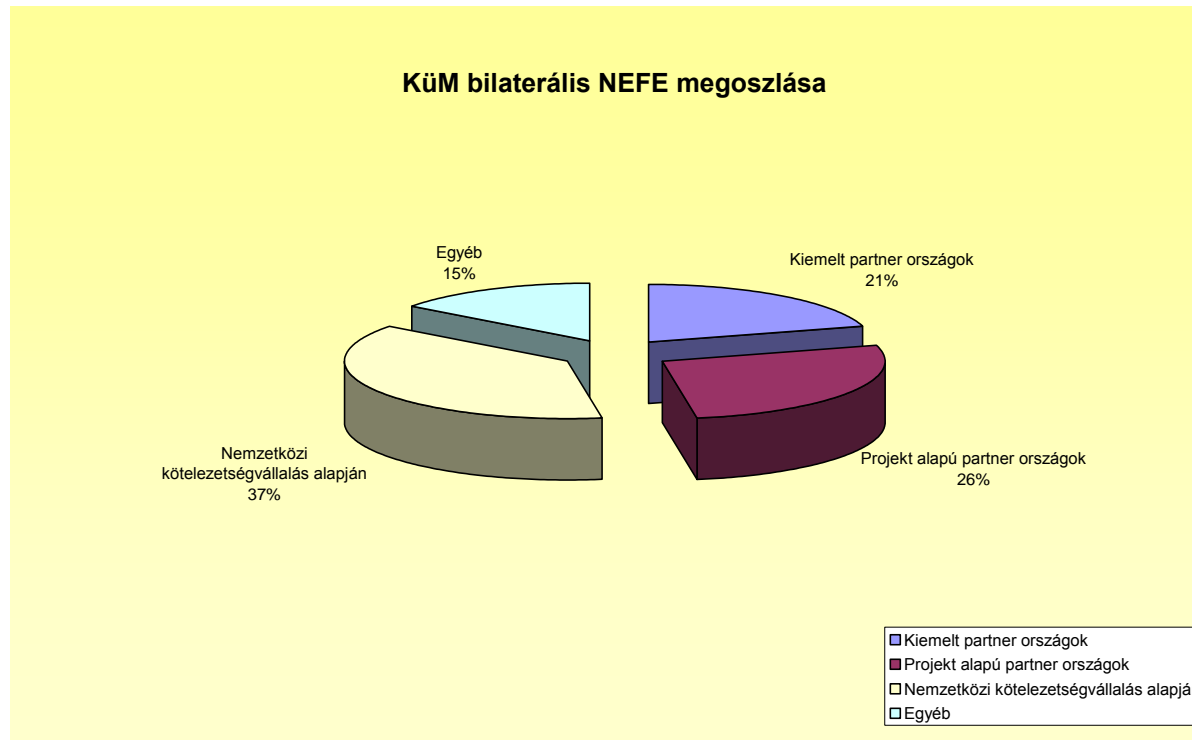
KüM bilaterális NEFE országok szerinti megoszlása

KüM bilaterális támogatás, jogcím szerinti bontásban

	NEFE	PRT	Humanitárius segély	Demokrácia támogatás	KüM összesen
Bosznia-Hercegovina	12 354 000	0	0	6 000 000	18 354 000
Moldova	60 667 462	0	4 475 000	6 000 000	71 142 462
Palesztin Hatóság	0	0	7 519 088	5 000 000	12 519 088
Szerbia	131 844 410	0	0	12 000 000	143 844 410
Vietnam	49 095 748	0	0	0	49 095 748
Kiemelt partner országok összesen	253 961 620	0	11 994 088	29 000 000	294 955 708
Dél-Afrikai Köztársaság	8 242 000	0	0	0	8 242 000
Jemen	14 966 500	0	0	0	14 966 500
Kambodzsa	16 000 000	0	0	0	16 000 000
Kenya	5 600 000	0	0	0	5 600 000
Kirgizisztán	11 992 155	0	0	0	11 992 155
Kongó (KDK)	0	0	978 777	0	978 777
Koszovó	308 000 000	0	0	0	308 000 000
Mongólia	5 087 000	0	0	0	5 087 000
Ukrajna	16 298 000	0	0	0	16 298 000
Projekt alapú partner országok összesen	386 185 655	0	978 777	0	387 164 432
Afganisztán	40 289 228	489 420 000	4 890 225	0	534 599 453
Irak	6 300 000	0	0	0	6 300 000
Nemzetközi kötelezettségvállalás alapján összesen	46 589 228	489 420 000	4 890 225	0	540 899 453
Albánia	0	0	0	12 000 000	12 000 000
Banglades	0	0	4 828 643	0	4 828 643
Burma	0	0	4 000 000	5 000 000	9 000 000
Ecuador	0	0	1 528 775	0	1 528 775
Észak-Korea	0	0	0	13 000 000	13 000 000
Belarusz	0	0	0	13 860 076	13 860 076
Grúzia	5 000 000	0	41 039 997	0	46 039 997
Kazahsztán	0	0	0	3 000 000	3 000 000
Kína	16 035 386	0	50 000 000	0	66 035 386
Kuba	0	0	0	10 147 305	10 147 305
Oroszország	0	0	0	500 000	500 000
Afganisztán + Jemen	23 000 000	0	0	0	23 000 000
Kirgizisztán + Moldova + Ukrajna	8 500 000	0	0	0	8 500 000
Egyéb összesen					211 440 182
Összesen					1 434 459 775

KüM bilaterális tevékenység megoszlása országcsoportok szerint

2. számú melléklet

A szaktárcákra vonatkozó ODA összesítés

Célország	Kifizetés összege (HUF)
Afganisztán	234 994 982
Albánia	432 593
Algéria	6 337 248
Argentína	760 399
Azerbajdzsán	4 331 432
Bosznia Hercegovina	61 927 267
Brazília	778 953
Chile	52 164
Ecuador	37 080
Egyiptom	2 598 891
Horvátország	39 700 728
India	3 203 000
Indonézia	65 400
Irán	1 055 520
Jamaika	91 820
Jemen	1 640 709
Kazahsztán	2 684 397
Kína	46 196 350
Koszovó	12 227 601
Kuba	512 635
Kirgizisztán	2 457 497
Macedónia	1 633 450
Mauritánia	2 008 698
Mauritius	142 178
Mexikó	261 800
Moldova	5 357 607
Mongólia	32 934 670
Montenegro	286 106 671
Örményország	65 450
Pakisztán	283 220
Palesztin Hatóság	141 610
Peru	75 840
Szerbia	193 963 549
Szíria	1 595 000
Törökország	754 000
Ukrajna	156 601 595
Üzbegisztán	130 900
Venezuela	540 155
Vietnam	630 864
Mindösszesen:	1 105 389 693

3. számú melléklet

Szaktárcák szerinti bilaterális ODA-összesítés országonkénti és projekt szerinti bontásban

Donor	Célország	Kifizetés összege	Projekt megnevezése, leírása
Balassi Intézet	Afganisztán	4 079 220 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Argentína	388 695 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Brazília	648 053 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Horvátország	5 807 975 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Jamaika	91 820 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Kazahsztán	96 000 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Mauritius	142 178 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Mongólia	890 120 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Pakisztán	283 220 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Palesztin Nemzeti Hatóság	141 610 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Szerbia	19 333 831 HUF	Ösztöndíj
Balassi Intézet	Venezuela	540 155 HUF	Ösztöndíj
EÜM	Bosznia Hercegovina	235 000 HUF	Szociális biztonsági egyezmény tárgyalása
EÜM	Egyiptom	1 052 000 HUF	konferencián való részvétel (EuroMediterrán egészségügyi miniszteri konferencia, madár és influenza pandémia nemzetközi konferencia)
EÜM	Egyiptom	412 000 HUF	magyar - egyiptomi Gazdasági vegyesbizottsági tárgyalások Országos Tisztifőorvosi Hivatal részvétele
EÜM	India	3 203 000 HUF	Szociális biztonsági egyezmény tárgyalás
EÜM	Macedónia	1 568 000 HUF	Szociális biztonsági egyezmény tárgyalás
EÜM	Ukrajna	10 000 000 HUF	segélyszállítmány
FVM	Moldova	500 000 HUF	Öntözőrendszer rehabilitációja, szakértői látogatás
FVM	Moldova	4 000 000 HUF	Adminisztratív költségek
FVM	Szerbia	1 000 000 HUF	Hozzájárulás a Vajdasági Magyar Gazdáknak
FVM	Ukrajna	1 000 000 HUF	Hozzájárulás a Kárpátaljai Magyar Gazdáknak

TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

HTMH	Horvátország	19 880 000 HUF	Ösztöndíj
HTMH	Szerbia	151 973 000 HUF	Ösztöndíj
HM	Afganisztán	147 550 764 HUF	CIMIC projektek
HM	Afganisztán	83 364 998 HUF	Középtávú fejlesztési projektek
HM	Albánia	396 078 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Algéria	6 337 248 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Azerbajdzsán	2 948 994 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Bosznia Hercegovina	2 286 300 HUF	GCSP biztonságpolitikai tanfolyamon résztvevő hallgató támogatása (ösztöndíj)
HM	Bosznia Hercegovina	1 474 497 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Horvátország	10 812 978 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Kazahsztán	2 457 497 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Koszovó	12 227 601 HUF	CIMIC projektek
HM	Kirgizisztán	2 457 497 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Mauritánia	1 965 998 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Moldova	792 157 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Montenegro	1 474 497 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Szerbia	2 597 550 HUF	GCSP biztonságpolitikai tanfolyamon résztvevő hallgató támogatása (ösztöndíj)
HM	Szerbia	3 546 900 HUF	Békepartnerségi Trust Fund projektjének támogatása
HM	Szerbia	1 965 996 HUF	Nyelvtanfolyam
HM	Ukrajna	3 546 900 HUF	Békepartnerségi Trust Fund projektjének támogatása
HM	Ukrajna	15 236 469 HUF	Nyelvtanfolyam
KVVM	Mongólia	808 000 HUF	Delegáció fogadása
KVVM	Ukrajna	100 000 000 HUF	Árvizi Humanitárius Segély
NFGM	Bosznia Hercegovina	57 731 476 HUF	Tuzla ivóvíztisztító - kamattámogatás
NFGM	Montenegro	38 687 787 HUF	Eüi szakiskola - kamattámogatás
NFGM	Montenegro	5 733 932 HUF	Eüi szakiskola - bizt. díj
NFGM	Montenegro	-2 537 311 HUF	Eüi szakiskola - bizt. díj
NFGM	Montenegro	16 119 066 HUF	Óvoda
NFGM	Montenegro	19 703 478 HUF	Óvoda
NFGM	Montenegro	52 419 761 HUF	Vizsgaközpont - kamattámogatás
NFGM	Montenegro	15 982 137 HUF	Vizsgaközpont - bizt. díj

TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

NFGM	Montenegro	-2 537 311 HUF	Vizsgaközpont - bizt. díj
NFGM	Montenegro	4 245 920 HUF	Általános iskola - kamattámogatás
NFGM	Montenegro	136 814 715 HUF	Általános iskola - bizt. díj
OKM	Albánia	36 515 HUF	Ösztöndíj
OKM	Argentína	371 704 HUF	Ösztöndíj
OKM	Azerbajdzsán	1 382 438 HUF	Ösztöndíj
OKM	Bosznia Hercegovina	199 994 HUF	Ösztöndíj
OKM	Brazília	130 900 HUF	Ösztöndíj
OKM	Chile	52 164 HUF	Ösztöndíj
OKM	Ecuador	37 080 HUF	Ösztöndíj
OKM	Egyiptom	1 134 891 HUF	Ösztöndíj
OKM	Horvátország	3 199 775 HUF	Ösztöndíj
OKM	Indonézia	65 400 HUF	Ösztöndíj
OKM	Irán	1 055 520 HUF	Ösztöndíj
OKM	Jemen	1 640 709 HUF	Ösztöndíj
OKM	Kazahsztán	130 900 HUF	Ösztöndíj
OKM	Kína	1 196 350 HUF	Ösztöndíj
OKM	Kuba	512 635 HUF	Ösztöndíj
OKM	Macedónia	65 450 HUF	Ösztöndíj
OKM	Mauritánia	42 700 HUF	Ösztöndíj
OKM	Mexikó	261 800 HUF	Ösztöndíj
OKM	Moldova	65 450 HUF	Ösztöndíj
OKM	Mongólia	1 236 550 HUF	Ösztöndíj
OKM	Örményország	65 450 HUF	Ösztöndíj
OKM	Peru	75 840 HUF	Ösztöndíj
OKM	Szerbia	13 166 272 HUF	Ösztöndíj
OKM	Szíria	1 595 000 HUF	Ösztöndíj
OKM	Törökország	754 000 HUF	Ösztöndíj
OKM	Ukrajna	26 818 226 HUF	Ösztöndíj
OKM	Üzbegisztán	130 900 HUF	Ösztöndíj
OKM	Vietnam	706 634 HUF	Ösztöndíj

**TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!**

ÖTM	Kína	45 000 000 HUF	A Külügyminisztérium és az Önkormányzati Minisztérium, ill. Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság között, a 2008. május 12-én bekövetkezett kínai földrengés áldozatainak humanitárius segélyezése céljából
ÖTM	Mongólia	30 000 000 HUF	A Külügyminisztérium és az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium között, a Mongóliában létesítendő tűzvédelmi vizsgáló laboratóriumról szóló megállapodás II.-III.fázis; a projekt 2008. júniusában megvalósult
ÖTM	Szerbia	380 000 HUF	A Külügyminisztérium és az Önkormányzati Minisztérium, ill. Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság között,a szerb pszichológusok krízis-intervenciók képzése programjának kivitelezésére
	Mindösszesen:	1 105 389 693 HUF	

4. sz. melléklet

Multilaterális befizetések

Szaktárca	Nemzetközi szervezet megnevezése	Befizetés jogcíme (Tagdíj/Önkéntes)	Kifizetett összeg	Elszámolt ODA (HUF)
EÜM	World Health Organisation	tagdíj	198 653 375	139 057 363
EÜM	UNICEF - WHO Járványos Gyermekbénulás elleni Alap Global Polio Eradication	önkéntes hozzájárulás	1 974 800	1 974 800
EÜM	WHO AIDS-Tuberkulózis -Malária elleni Alap GFATM	önkéntes hozzájárulás	2 072 700	2 072 700
EÜM	United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes	konvencióhoz való csatlakozás alapján kifizetett	1 198 900	143 868
EÜM	OECD Control of Chemicals Program	programhoz való csatlakozás alapján fizetett díj	612 547	612 547
EÜM	UNEP Rotterdam PIC Convention Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Internal Trade (United nations Environment Program)		540 256	540 256
FVM	FAO	tagdíj	117 682 616	60 018 134
FVM	WFP	tagdíj	11 180 000	11 180 000
FVM	OECD	tagdíj	2 673 380	2 673 380
FVM	ISTA	tagdíj	938 849	938 849
FVM	IPGRI	IPGRI által koordinált programban való részvétel (ECP/GR)	2 317 476	2 317 476
FVM	EPPO	tagdíj	7 600 000	7 600 000
FVM	CGIAR	címkezett közvetett hozzájárulás	6 400 000	6 400 000
FVM	FAO	egyéb hozzájárulások (intézmény finanszírozás, ösztöndíjprogram)	250 000 000	250 000 000
FVM	OIE	tagdíj	6 548 494	6 548 949
HM	nulla	nulla	0	0
KÜM	UNDP	Önkéntes felajánlás	4 705 750	4 705 750
KÜM	UNDP	hozzájárulás	5 562 280	5 562 280
KÜM	UNDP	önkéntes felajánlás	2 352 350	2 352 350
KÜM	OECD	2008. évi tagdíj	240 214 267	240 214 267
KÜM	OECD	2009. évi tagdíj	205 287 948	205 287 948
KÜM	OIF	hozzájárulás	573 000	573 000

TERVEZET!
A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI!

KÜM	UNO	tagdíj	1 244 871 386	1 244 871 386
KÜM	OECD Aid for Trade	befizetés	62 002 500	62 002 500
KÜM	OECD Aid for Trade	megállapodás	62 002 500	62 002 500
KVVM	UNCCD	tagdíj	3 934 025	3 934 025
KVVM	UNFCCC	tagdíj	8 164 609	8 164 609
KVVM	Kiotoi Jegyzőkönyv	tagdíj	6 194 688	6 194 688
KVVM	WMO	tagdíj	22 787 622	911 505
KVVM	UNFCCC- Int. Transition Log	tagdíj	3 124 123	3 124 123
KVVM	IUCN	tagdíj	3 934 729	3 934 729
KVVM	CITES	tagdíj	904 026	904 026
KVVM	Montralia Jegyzőkönyv	tagdíj	42 107 793	42 107 793
KVVM	OECD	tagdíj	577 175	577 175
KVVM	UNEP	önkéntes befizetés	17 000 000	17 000 000
KVVM	UNEP	önkéntes befizetés	5 000 000	5 000 000
KVVM	UNEP	önkéntes befizetés	4 963 705	4 963 705
KVVM	IPCC	befizetés	13 600 000	13 600 000
KVVM	UNFCCC	önkéntes befizetés	488 325	488 325
KVVM	UNFCCC	önkéntes hozzájárulás	781 320	781 320
KVVM	UNEP	önkéntes hozzájárulás	2 548 300	2 548 300
NFGM	UNIDO	tagdíj	70 350 000	70 350 000
NFGM	UNIDO	önkéntes tagdíj	17 180 000	17 180 000
NFGM	BIE	tagdíj	1 000 000	1 000 000
OKM	UNESCO	tagdíj	57 240 668	57 240 668
OKM	UNESCO	tagdíj	95 805 394	95 805 394
ÖTM	nulla	nulla	0	0
PM	IDA-HIPC / Világbank csoport	alaptőke hozzájárulás	720 500 000	720 500 000
PM	IMF / HIPC	HIPC program	120 500 000	120 500 000
PM	EK	tagdíj	13 567 327 000	13 567 327 000
PM	EBRD / Nyugat-balkáni Alap	hozzájárulás	33 000 000	33 000 000
PM	Egyéb	adminisztratív költség	8 847 000	8 847 000
			Összesen:	16 154 152 867

5. számú melléklet

Mikroprojektek listája

Projekt témája	Megvalósulás helyszíne	Támogatás összege
Szabadkán élő roma nők és gyerekek szociális felzárkóztatása	Szerbia - Szabadka	8.000 €
Közigazgatásban alkalmazható minőségirányítási rendszerek az EU-ban	Szerbia	19.000 €
Fiatalok egészségügyi felvilágosításának támogatása	Szerbia - Novi Pazar	8.000 €
Választásokat követő tevékenységek - választók adatának pontosítása	Szerbia	10.000 €
A magyar közösség szerepe Szerbiában	Szerbia - Újvidék, Szabadka	10.000 €
A laoszi NAFRI (Nemzeti Mezőgazdasági és Erdészeti Kutatóintézet) munkatársainak továbbképzése	Laosz	11.800 €
Játszóter mozgáskorlátozott gyermekeknek, Hanoi	Vietnam - Hanoi	7.000 €
Megvalósíthatósági tanulmány készítése haltáp gyártó üzemek létesítéséről	Vietnam és Kambodzsa	8.700 €
Növényegészségügyi labor felszerelése	Moldova	20.000 €
Civil társadalmi könyvtár létrehozása	Moldova	11.285 €
Egyetemi számítástechnikai labor felszerelése	Moldova	4.995 €
Közösségi Internet hozzáférés támogatása Mukuru nyomornegyedben	Kenya - Nairobi	20.000 €
Higiéniai projekt a St. Joseph Gyermekotthonban	Kenya - Bura	8.000 €
Oktatási Központ technikai felszerelése	Kenya - Nairobi	8.000 €
Napközi otthon mozgássérülteknek	Gauteng tartomány	11.700 €
Johannesburg nyomornegyedeiben élő utcagyerekek támogatása	Johannesburg	20.000 €
A fiatalság az európai integráció folyamatban	Bosznia-Hercegovina	4.500 €
B-H gazdagsága a sokszínűségben rejlik	Bosznia-Hercegovina	12.255 €
Boderiste község lakosságának tartós visszatérésének elősegítése	Bosznia-Hercegovina	6.877 €

6. sz. melléklet

Összefoglaló a MEH és az MTA-VKI által lefolytatott stratégiai kutatásról

A Külügyminisztérium kezdeményezésére a MEH és az MTA 2007-2008 évi stratégiai kutatási programjába felvették a nemzetközi fejlesztési együttműködés témáját is. Az MTA Világgazdasági Intézete pályázata alapján megvalósult projekt irányító testületében helyet kaptak minisztériumok, valamint más kutató intézetek, a civil szervezetek és az üzleti szféra képviselői is. A projektvezető Kiss Judit (VKI), a kormányzati szakmai koordinátor dr. Fodor Erika (KÜM) volt. A kutató munka során készült tanulmányokat és az ezek alapján kialakított kutatás irányító testületi megállapításokat, javaslatokat a „Milyen legyen Magyarország nemzetközi fejlesztési politikája” címen a közel múltban önálló kötetben is megjelentette az MTA VKI.

Az alábbiakban foglaljuk össze a kutatás főbb megállapításait:

Magyarországnak, mint az OECD és az EU tagjának kötelezettségévé vált a kevésbé fejlett országok támogatása. A nemzetközi követelményrendszer egyrészt a hivatalos fejlesztési támogatás növelését, másrészt a kedvezményezettek elvárásainak megfelelő prioritások meghatározását jelenti. A nemzetközi fejlesztési együttműködésnek többes hazai elvárásnak is eleget kell tennie: szolgálnia kell a politikai, biztonságpolitikai és gazdasági érdekeket; elő kell segítenie, hogy befizetéseink az EU-ba és más nemzetközi szervezetekbe magyar szereplők bevonás útján „megtérüljenek”; meg kell felelnie annak a társadalmi elvárásnak, hogy ne csak a támogatás mennyisége növekedjen, hanem a végrehajtás minősége is.

A 11 ország NEFE tevékenységének elemzése alapján a magyar fejlesztési együttműködésre levonható tanulságok:

- A NEFE politika kialakításakor és realizálásakor nélkülözhetetlen a magas szintű politikai, gazdasági és társadalmi elkötelezettség, a parlamenti pártok minimális konszenzusa. Ezt szolgálhatják a törvényi szintű szabályozás megteremtése, a kiszámítható költségvetési keretek biztosítása, a társadalmi tudatosság növelése.
- Világos két- és többoldalú fejlesztéspolitikai stratégiára, egyértelmű célrendszerre van szükség, összhangban a külkapcsolati stratégiával.
- Az intézmény rendszer kialakításakor meg kell találni az egyensúlyt a túlzott centralizáció és a hatékonyságot, transzparenciát rontó fragmentáció között. A Külügyminisztériumnak erős jogosítványokat kell biztosítani és a források jelentős részét is ellenőrzése alá kell helyezni. Fontos a munkamegosztás a szaktárcákkal, mert azok tudása, kapacitása nélkülözhetetlen a NEFE tevékenységben.
- Az erőforrásokat földrajzilag és szektorálisan is koncentrálni kell, elsőbbséget adva azoknak a területeknek, ahol Magyarország komparatív előnyökkel bír, ezzel is elősegítve a jobban látható magyar „fejlesztési arculat” kialakítását.
- Elkerülhetetlen az egyes szakpolitikák (pl. az agrár-, a biztonság-, az energia-, a foglalkoztatás-, a kereskedelem-, környezetvédelem-, migrációs politikák) koherenciájának megteremtése a nemzetközi fejlesztéssel.
- A tisztán altruista módon nyújtott támogatáshoz a nemzetközi szervezetek nyújtják a megfelelő keretet, a gazdasági szempontok jobban érvényesíthetőek a bilaterális kapcsolat révén.
- A felelős és presztízst teremtő NEFE tevékenységhez szükséges az a kellő statisztikai háttérrel támogatott, az átlátható működés.

- Független, megfelelő módszertannal rendelkező projekt- és programértékelési rendszert kell kialakítani a KÜM NEFE főosztályán.

Tekintettel arra, hogy Magyarország ODA kifizetései jelentős részét jelenleg nemzetközi szervezetek útján realizálja és nem hagyva figyelmen kívül, hogy ennek a támogatási formának több előnye is van (pl. a támogatott országok érdekeinek jobb figyelembe vétele, kiszámíthatóság, kisebb kötöttség) az alábbi szempontok alapján célszerű alakítani a multilaterális csatornákon folyó fejlesztési együttműködést:

- Más országokhoz hasonlóan ki kell dolgozni az egyes nemzetközi szervezetekhez fűződő stratégiát.
- Aktívan kell fellépni a azokon a nemzetközi konferenciákon, amelyeken a finanszírozási stratégiákat és az azokhoz kapcsolódó eszközöket kidolgozzák.

A támogatás mindkét formájának alakítása szempontjából sürgető a támogatáshatékonyssággal foglalkozó Párizsi Deklaráció átültetése a gyakorlatba.

Az EU fejlesztéspolitikájának elemzéséből adódó megállapítások és ajánlások:

- A fejlesztéspolitika az EU esetében a külkapcsolati rendszer fontos része és eszköze. Hazánkban azonban a nemzetközi fejlesztési együttműködés a még nem ágyazódott be a magyar külkapcsolati rendszerbe önálló szakpolitikaként és nem kap kellő politikai figyelmet. A központi finanszírozás gyenge - a vállalásoktól jelentős az elmaradás, az utóbbi 5 évben csökkenő tendenciájú a projektekre fordítható keretösszeg. Ha a magyar NEFE ilyen alulértékelt és alulfinanszírozott marad, akkor a globális problémák kezelésébe nem lesz beleszólásunk.
- Az EU fejlesztési együttműködési mechanizmusában a magyar NEFE követő magatartást tanúsít, kezdeményezéssel, érdekérvényesítéssel csak ritkán tud élni.
- A vállalásoktól való jelentős elmaradás nehezen kezelhető helyzetbe hozza a magyar kormányt a 2011 évi elnökség idején és kedvezőtlen hatással lehet az egész magyar elnökség megítélésére.
- Elkerülhetetlen átértékelni az Afrika politikát és megvizsgálni a Közös EU-Afrika stratégia hatását és alkalmazhatóságát.
- Bár az EU prioritása a legkevésbé fejlett országok támogatása, a 2005. évben elfogadott Konszenzus értelmében a nem EU tag szomszédos országok továbbra is a magyar NEFE partnerországai lehetnek.

Az egyes magyar szakpolitikákra vonatkozóan a kutatás az alábbi megállapításokat tette:

- Az uniós tagság kezdetén tapasztalt szakmai hiányosságok jelentősen csökkentek.
- A hazai háttér az elvártnál lassabban fejlődik, minden erőfeszítés ellenére a nemzetközi fejlesztési együttműködés kevésbé ismert a hazai intézményrendszerben és a társadalomban. Folyamatos szakmai feladat a ki- és továbbképzés.
- Tisztázandó, hogy mennyiben tartható 2010 évi kötelezettség vállalás (0,17 ODA/GNI) a jelenlegi finanszírozási felfogás mellett és az innovatív finanszírozási megoldások hiányában.
- A magyar fejlesztéspolitika földrajzi irányultsága indokolja, hogy a magyar vállalatok és NGO-k valamennyi közösségi finanszírozású programra figyelmet fordítsanak.

A „hogyan tovább” kérdésre válaszolva a kutatás szükségesnek tartja a 2001. évi kormányzati koncepció felváltását egy megalapozott stratégiával.

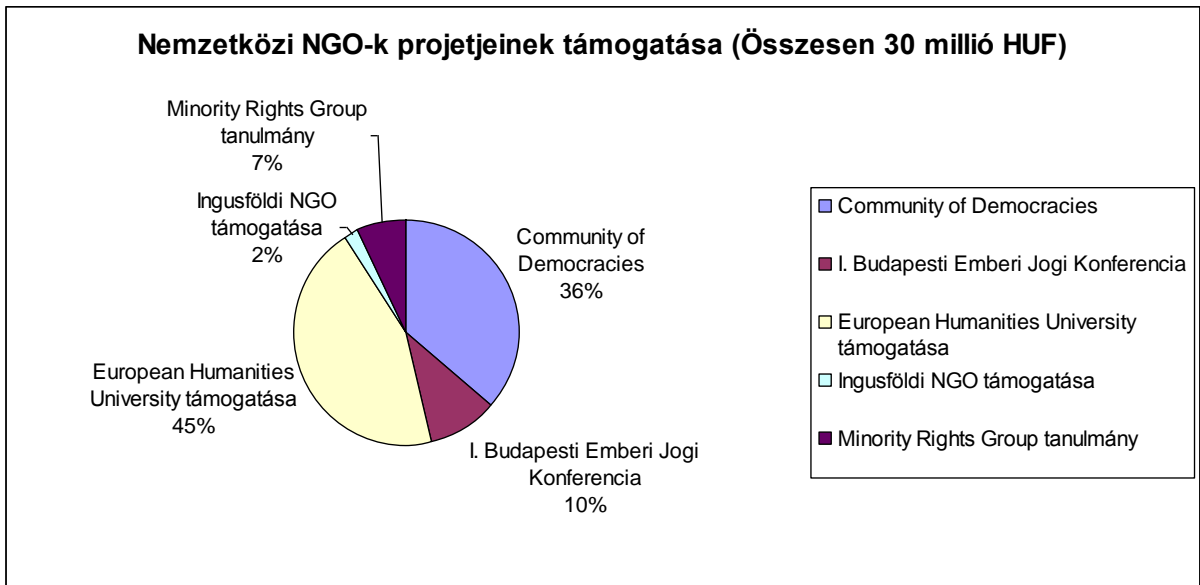
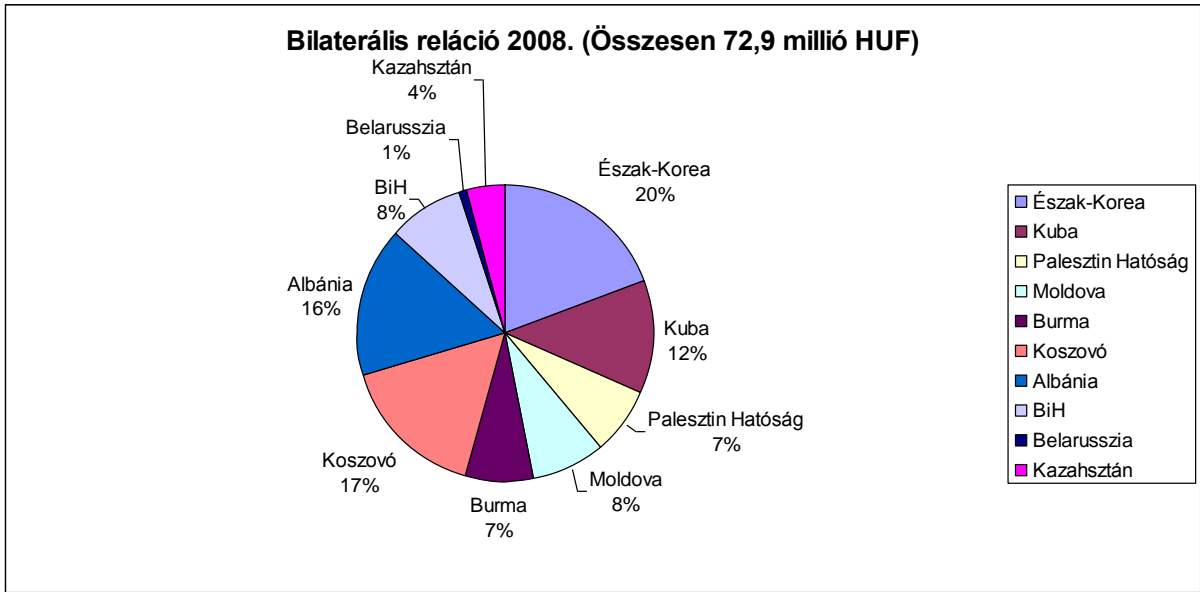
7. számú melléklet

Humanitárius segélyek és multilaterális befizetések 2008-ban

Kedvezményezett	Segély	Esemény/jogcím	Összeg
Moldova	Természetbeni segély	humanitárius segély	4.000,00 €
Ecuador	Természetbeni segély	földrengés	6.100,00 €
Palesztin Hatóság	Természetbeni segély	általános egészségügy	14.600,00 €
Mianmar	Természetbeni segély	természeti katasztrófa	16.000,00 €
Kína	Természetbeni segély	földrengés	20.000,00 €
Kína	Természetbeni segély	földrengés	36.000,00 €
Grúzia	Természetbeni segély	fegyveres konfliktus	108.000,00 €
Kirgizisztán	Természetbeni segély	földrengés	8.000,00 €
Egyéb	Készpénz	hozzájárulás a CERF-hez	29.000,00 €
Ukrajna	Természetbeni segély	árvíz	400.000,00 €
Kongó	Természetbeni segély	fegyveres konfliktus	4.000,00 €
Moldova	Készpénz	árvíz	16.000,00 €
ÖSSZESEN			661.700,00 €

8. számú melléklet
Demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység összefoglalása

Célország	Támogatás összege	Projekt címe	Megvalósítója
Észak-Korea	7 000 000	Észak-Koreai diplomaták képzése Budapesten	ICDT
	7 150 000	Egészségügyi szakemberek képzése	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>14 150 000</i>		
Kuba	1 500 000	Demokratikus átalakulást bemutató könyvek beszerzése és kiszállítása	KüM – AMEF – NEFEF
	1 000 000	Magyar filmhét Havannában	Havannai nk.
	3 157 505	Magyar filmhét Havannában	Havannai nk.
	289 800	Részvétel a Havannai Európa Kutató Intézet konferenciáján	KüM - MTA
	2 000 000	Irodaszerek beszerzése kubai ellenzékieknek	Havannai nk.
	143 500	Alumni-program (ösztöndíjasok támogatása)	Havannai nk.
	500 000	Magyarország értékeinek bemutatása a kubait TV-ben	Havannai nk.
	500 000	Ellenzékiek családjainak támogatása	Havannai nk.
	200 000	Emberi Jogok Nyilatkozatának kiküldése spanyol nyelven (200 példányban)	KüM – AMEF
<i>Összesen:</i>	<i>9 290 805</i>		
Palesztin Hatóság	5 000 000	Működési célú támogatás a budapesti nagykövetség részére	KüM
<i>Összesen:</i>	<i>5 000 000</i>		
Moldova	6 000 000	Fiatál moldáv politikusok képzése Budapesten	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>6 000 000</i>		
Burma	5 000 000	A magyar rendszerváltás tapasztalatainak átadása – tanulmányút	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>5 000 000</i>		
Koszovó	4 000 000	Emberi jogi szeminárium koszovói és szerb fiatalok részvételével	Belgrádi nk.
	8 000 000	Jó kormányzás támogatása	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>12 000 000</i>		
Albánia	12 000 000	Választási rendszer reformja	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>12 000 000</i>		
Bosznia-Hercegovina	6 000 000	Alkotmányreform	ICDT
<i>Összesen:</i>	<i>6 000 000</i>		
Belarusz	500 000	Szakértők képzése Budapesten	HUN-IDA Kht.
<i>Összesen:</i>	<i>500 000</i>		
Kazahsztán	3 000 000	Emberi jogi szakértők képzése Budapesten	HUN-IDA Kht.
<i>Összesen:</i>	<i>3 000 000</i>		
Mindösszesen:	72 940 805		

9. számú melléklet

A HUN-IDA tevékenységének részletes bontása

Összesítő táblázat a 2008. évi tanulmányút típusú projektekről relációs bontásban

Ország	Projekt megnevezése	Megvalósulás dátuma	Lét-szám	Program napok száma	Elszámolt összeg (Ft)
Afganisztán	Afgán és jemeni diplomaták öthetes képzése Budapesten	2008 november-december 30 nap	10	300	18 229 381
Jemen	Afgán és jemeni diplomaták öthetes képzése Budapesten	2009 november-december 37 nap	5	185	9 114 690
Kína	Szecsuanai földrengés károsultjai gyermekeinek magyarországi rehabilitációs programja	2008. augusztus 22 nap	57	1 254	21 035 386
Moldova	Moldovai Köztársaság Gazdasági Bűncselekmények és Korrupció Ellenes Központja küldöttségének képzési programja	2008.március 8 nap	5	40	3 177 463
Moldova	Moldáv növényvédelmi és élelmiszeripari szakértők magyarországi tanulmányútja	2008.április 7 nap	7	49	3 308 713
Szerbia	Kulturális pályázatíró program	2008.június 4 nap	13	52	2 898 005
Vietnám	Magyar KSH szakembereinek kiutazása Vietnámba	2008.január-február 10 nap	8	80	6 501 698
Vietnám	Számvevőszéki delegáció tanulmányútja I.	2008.október-november 6 nap	7	42	5 712 345
Vietnám	Az intézmény elnöke által vezetett statisztikusi delegáció tanulmányútja	2008.november 6 nap	6	36	3 976 025
Vietnám	Vietnám Magyar-szingapúri közös tréning Hanoiban („közpénzügyi menedzsment”)	2008.november 5 nap	27	135	3 988 608
Vietnám	Vietnámi Központi Statisztikai Hivatal területi igazgatóinak tanulmányútja a magyar Központi Statisztikai Hivatalban	2008.november 7 nap	6	42	3 108 437
Vietnám	Vietnám Számvevőszéki delegáció tanulmányútja II.	2008.november 7 nap	6	42	5 816 280
Vietnám	Modern gyógynövénytermesztés és feldolgozás - vietnámi gyógyszerész és növénykutató szakemberek magyarországi tanulmányútja	2008.szeptember-október 14 nap	5	70	6 805 448
		Összesen	162	2 327	93 672 479

2007. évi NGO pályázatok összesítő táblázata

Projekt megnevezése	Szervezet neve	Célország	Ügylet teljes értéke (Ft)	KÜM támogatás (Ft)
Kambodzsai mozgássérült gyermekek támogatása	Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány	Kambodzsa	18 702 475	16 000 000
Mezőgazdaság fejlesztése vidéki és városi területeken Kirgizisztán déli részén	Híd a Harmadik Világért Alapítvány	Kirgizisztán	11 111 106	10 000 000
A társadalmi tudatosság növelése, globális nevelés, oktatási programokon és szemléletformáló rendezvényeken keresztül- Afrika és az afrikai fejlesztés kérdéseinek hiteles megismertetése a hazai közvéleménnyel	Afrikáért Alapítvány	Magyarország	10 000 000	9 000 000
ENSZ Akadémia: Globális kihívások millenniumi fejlesztési célok és Magyarország a nemzetközi fejlesztési együttműködés tükrében	Magyar ENSZ Társaság	Magyarország	7 890 000	7 000 000
Globális nevelés nemzeti stratégia előkészítése és országos együttműködési hálózat kialakítása	Nemzetközi Humanitárius és Fejlesztési Civil Szövetség (HAND)	Magyarország	6 671 000	6 000 000
Tükörben a világ - Interaktív kiállítás és oktatási program a globális kihívásokról	Zöld Fiatalok Egyesülete	Magyarország	10 000 000	9 000 000
Joguralmat biztosító intézmények erősítése Moldovában: az alkotmánybíróság és Ombudsmani Hivatal reformjának támogatása	Euro-atlanti Integrációért és a Demokráciáért Alapítvány (EAID)	Moldova	11 319 830	10 000 000
Választás szakmai képzés a moldáv Központi Választási Bizottság (KVB) számára	Európai Választási Szakértők Egyesülete	Moldova	10 352 500	9 000 000
Vajdasági romaszervezetek kapacitás bővítése	Autonómia Alapítvány	Szerbia	11 680 000	10 000 000
Szenvedélybeteg segítségben elkötelezett civil társadalom fejlesztése Szerbiában	Katolikus Karitás	Szerbia	10 119 994	9 000 000
Mezőgazdaság fejlesztése Szandzsákban	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	Szerbia	17 956 000	16 000 000
Együtt a gyermekekért határok nélkül	Móra-Partner Foglalkoztatási és Szociális Kht	Szerbia	5 600 000	5 000 000
Vajdasági dialógus program- partnerség a társadalomban	Századvég Politikai Iskola Alapítvány	Szerbia	11 019 000	9 000 000
Innovatív eszközök az ukrain helyi demokrácia fejlesztésében	A Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány	Ukrajna	18 548 500	15 000 000
		Összesen	160 970 405	140 000 000